

A L G E M E E N B E S T U U R

Vergadering d.d. : 25 november 2009

Agendapunt: 15

Onderwerp : Ontwerp-Beleidsjaarplan 2010

KORTE SAMENVATTING:

Bijgaand ontvangt u het ontwerp van het Beleidsjaarplan 2010. De Tarievennota, met daarin opgenomen de voorgestelde tarieven 2010, treft u aan onder agendapunt 16.

Het Beleidsjaarplan 2010 is opgesteld met als uitgangspunt de eerste jaarschijf van de Perspectiefnota 2010-2013.

Door kritisch te kijken naar de kostenontwikkeling, is de gemiddelde kostenstijging uitgekomen op 0,7 % ten opzichte van het Jaarplan 2009. Het Beleidsjaarplan 2010 sluit met een saldo van lasten en baten van € 54.847.150.

Het Beleidsjaarplan 2010 ligt vanaf 12 november 2009 gedurende veertien dagen ter inzage.

VOORSTEL / ADVIES:

Wij stellen u voor het ontwerp van het Beleidsjaarplan 2010 te bespreken en vervolgens vast te stellen.

BIJLAGE(N):

- Ontwerp-Beleidsjaarplan 2010 (*reeds in uw bezit c.q. separaat bijgevoegd*)
- Tarievennota (*zie agendapunt 16*)

Groningen, 11 november 2009

Het Dagelijks Bestuur van het
waterschap Noorderzijlvest:

ir. H. VAN 'T LAND, dijkgraaf

drs. C.A. TOMSON, secretaris

Waterschap NOORDERZIJLVEST

TOELICHTING:

Agendapunt: 15

Inleiding

Het Algemeen Bestuur heeft op 24 juni jl. de Perspectiefnota 2010-2013 besproken en voor kennisgeving aangenomen. Het Dagelijks Bestuur heeft vervolgens op 1 juli jl. een aantal randvoorwaarden opgesteld voor het opmaken van het Jaarplan 2010.

Een belangrijk uitgangspunt bij het opstellen van het Jaarplan is geweest dat uitkomsten van jaar 10 in de Perspectiefnota 2010-2013 leidend zijn voor de opmaak van het Jaarplan 2010 (een maximale stijging van 1,6% ten opzichte van 2009). Met andere woorden de voorziene stijging in 2010 van 1,6% is de bovengrens. Dit betekent dat alle wijzigingen die leiden tot hogere kosten op andere posten moeten worden inverdiend. Voor een volledig overzicht van de gehanteerde uitgangspunten wordt verwezen naar de tekst van het Jaarplan zelf. Het Jaarplan 2010 laat uiteindelijk een stijging zien van 0,7%.

In verband met de bepalingen op grond van de Waterschapswet en de Bepalingen Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW), is de opbouw van het jaarplan gewijzigd. Het jaarplan 2010 is beter afgestemd op deze bepalingen en volgt de indeling in paragrafen (welke wettelijk zijn voorgeschreven).

Zoals bekend is het jaarplan opgebouwd uit programma's. 'Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten op basis waarvan het Algemeen Bestuur het beleid van het waterschap vaststelt'.

De programma's zijn op de volgende wijze opgebouwd:

- Wat willen we bereiken?
- Wat doen we ervoor?
- Wat mag het kosten?

Het bijgaande Beleidsjaarplan 2010 sluit met een saldo van € 54.847.150.

Per programma zijn de netto lasten als volgt:

Netto lasten per Programma	Jaarplan 2010	Jaarplan 2009
Veiligheid en rampenbestrijding	2.663.740	2.831.570
Voldoende en gezond water	16.228.890	17.176.990
Gezuiverd water	16.445.380	15.350.880
Water en maatschappij	5.510.200	4.598.830
Bedrijfsvoering	13.998.940	14.486.520
Totaal	54.847.150	54.444.790

Per taak zijn de netto lasten als volgt:

Taak	Jaarplan 2010	Jaarplan 2009
Watersysteembeheer	28.911.500	29.604.260
Zuiveringbeheer	25.935.650	24.840.530
Totaal	54.847.150	54.444.790

De lastendaling voor de taak watersysteembeheer komt hiermee op 2,3% en voor de taak zuiveringbeheer is er sprake van lastenstijging van 4,4%. In de Tarievennota worden de effecten zichtbaar voor de verschillende categorieën belastingplichtigen.

Bij de tariefbepaling voor gebouwd is rekening gehouden met een stijging van de WOZ-waarden van 0,98%.

Waterschap NOORDERZIJLVEST

Rekening is gehouden met een totale (bruto) investeringsaanvraag van € 35,1 miljoen:

Investering per Programma Jaarplan 2010	Bruto	Subsidie	Netto
Veiligheid en rampenbestrijding	1.490.700	600.000	890.700
Voldoende en gezond water	17.116.907	5.555.250	11.561.657
Gezuiverd water	10.679.119		10.679.119
Water en maatschappij	4.629.310	1.238.000	3.391.310
Bedrijfsvoering	1.156.454		1.156.454
Totaal	35.072.490	7.393.250	27.679.240

Naast de voorgenomen investeringen in 2010 zullen ook vanuit het jaar 2009 nog kredieten worden meegenomen naar 2010. In bijlage F zijn alle investeringen opgenomen.

Wettelijke kaders en regelgeving

Jaarlijks moet het Algemeen Bestuur vóór 1 december van het voorafgaande jaar het Beleidsjaarplan behandelen en vaststellen.

Beleidsruimte en alternatieven

Het Algemeen Bestuur stelt het Beleidsjaarplan vast.

Inspraak / overleg met derden

Het ontwerp van het Beleidsjaarplan 2010 heeft gedurende veertien dagen ter inzage gelegen (12 november tot en met 25 november 2009).

Ondernemingsraad

Het Beleidsjaarplan is ter kennisneming aangeboden aan de Ondernemingsraad.

Uitvoering / voortgang / evaluatie

Uitvoering van het Beleidsjaarplan 2010 vindt plaats door het Dagelijks Bestuur.

Interne / externe communicatie

Een persbericht over het Beleidsjaarplan 2010 wordt binnenkort verzonden.

Waterschap NOORDERZIJLVEST

Het Algemeen Bestuur van het waterschap Noorderzijlvest:

overwegende dat:

- het ontwerp van het Beleidsjaarplan 2010 gedurende veertien dagen ter inzage heeft gelegen en dat hiervan openbare kennisgeving heeft plaatsgevonden;
- tegen het ontwerp van het Jaarplan geen zienswijzen zijn ingebracht;

gezien het door het Dagelijks Bestuur van het waterschap Noorderzijlvest opgesteld ontwerp van het Beleidsjaarplan voor het jaar 2010;

gelet op artikel 100 van de Waterschapswet,

BESLUIT:

Het Beleidsjaarplan 2010 van het waterschap Noorderzijlvest als volgt vast te stellen:

a. naar de programma's van het waterschap:

Waterveiligheid en rampenbestrijding	€	2.663.740
Voldoende en gezond water	€	16.228.890
Gezuiverd water	€	16.445.380
Water en maatschappij	€	5.510.200
Bedrijfsvoering	€	<u>13.998.940</u>
Totaal generaal	€	<u>54.847.150</u>

Te dekken door omslagen en heffingen:

Watersysteem	€	28.911.500
Zuiveren	€	<u>25.935.650</u>
	€	<u>54.847.150</u>

b. naar kosten- en opbrengstesoorten:

Totaal van de lasten	€	67.860.957
Totaal aan baten zonder omslagen	€	<u>13.013.807</u>
	€	<u>54.847.150</u>

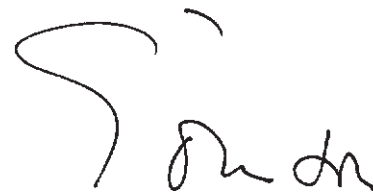
te dekken door:

Totaal aan omslagen en heffingen	€	<u>54.847.150</u>
----------------------------------	---	-------------------

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van het waterschap Noorderzijlvest, gehouden op 25 november 2009 te Groningen

Het Algemeen Bestuur

ir. H. van 't Land, dijkgraaf

drs. C.A. Tomson, secretaris

Jaarplan 2010

Beleidsdeel

Waterschap Noorderzijlvest

Groningen, november 2009

Inhoud

1.	Voorwoord	3
2.	Samenvatting Strategienota Waterschap Noorderzijlvest	5
3.	Ontwikkelingen ten opzichte van het Beleidsjaarplan 2009 en de Perspectiefnota 2010-2013	6
4.	Uitgangspunten en norm	6
4.1	Opzet en filosofie	6
4.2	Uitgangspunten	7
5.	Programma's	8
	Samenvatting	
5.1	Toelichting programma's en daarin verwerkte thema's	8
5.2	Uitwerking programma's Jaarplan 2010	9
5.2.1	Waterveiligheid en rampenbestrijding	10
5.2.2	Voldoende en gezond water	13
5.2.3	Gezuiverd water	17
5.2.4	Water en maatschappij	20
5.2.5	Bedrijfsvoering	23
6.	Organisatie	26
7.	Waterschapsbelastingen	27
7.1	Belastingstelsel	27
7.2	Belastingheffing	27
8.	Overige paragrafen	29
8.1	Weerstandsvermogen	29
8.2	Verbonden partijen	33
8.3	Financiering	34
8.4	EMU-saldo	38
9.	Bijlagen	39

Bijlage A:	Jaarplan naar kosten- en opbrengstesoorten
Bijlage B:	Kosten verdeelstaat
Bijlage C:	Verdeling saldokosten op programma naar watersysteem en zuiveren
Bijlage D:	Gecomprimeerde staat van financiële vaste activa
Bijlage E:	Vaste schulden
Bijlage F:	Overzicht investeringen per programma

1. Voorwoord

In dit Jaarplan is de planning van de werkzaamheden voor 2010 uitgewerkt. De basis van dit plan vormt de Perspectiefnota 2010-2013.

Bij de totstandkoming van dit Jaarplan is uitgegaan van een zo klein mogelijke lastenstijging. Dat is gelukt door buitengewoon kritisch al onze werkzaamheden onder de loep te nemen. De lastenstijging is lager uitgekomen dan in de Perspectiefnota werd aangegeven: 0,7% ten opzichte van 1,6 %. De volgende zaken zijn daarbij van belang:

- Het investeringsniveau is flink omlaag gebracht. De afgelopen jaren bleken we structureel meer aan investeringen op te voeren dan we daadwerkelijk konden realiseren.
- Het Dagelijks Bestuur heeft gekozen voor een investeringsniveau wat eerder aan de lage dan aan de hoge kant is. Het lagere investeringsniveau geeft de dienst de ruimte om de planning van projecten in de tijd – van ontwerp tot overdracht – beter vormgeven. Daardoor wordt de beheersbaarheid groter.
- In 'Goederen en Diensten' (de exploitatiekosten) is zoveel als toelaatbaar geschrapt. Er is echter voorzichtig geschrapt, omdat de onderhoudstoestand van een groot aantal van onze objecten niet goed genoeg in beeld is. In 2010 zal een inventarisatie, kostenraming en meerjarenplanning uitgevoerd worden.
- In 2010 vind er een reorganisatie plaats. In onze planning hebben we rekening gehouden met een productieverlies van ongeveer 5 - 10%.

In 2009 is de lijn die in 2008 is ingezet ten aanzien van de verbetering van de Planning en Controlcyclus voortgezet. Er zijn wederom een aantal belangrijke stappen gezet, maar we moeten constateren dat we er nog niet zijn: het kost de dienst veel moeite om de juiste gegevens op het juiste moment te verkrijgen. Dat laat zien dat onze bedrijfsvoering nog niet voldoende op orde is. Volgend jaar gaan we dus verder op de ingeslagen weg naar verbetering. De nieuwe sturingsfilosofie voor de organisatie, die we door middel van de reorganisatie willen bewerkstelligen, moet ons daarbij helpen. Maar die omslag zal waarschijnlijk niet zonder slag of stoot gaan. Dat kan in de periode na de reorganisatie, wanneer we in onze boekhouding overstappen van afdelingen naar units en processen, merkbaar zijn. Ik vertrouw er op dat we met dit jaarplan succesvol zowel de reorganisatie als de ons opgedragen taak kunnen uitvoeren.

Arike Tomson
Secretaris-directeur

Waterschap Noorderzijlvest in het kort

Beheergebied	:	Delen van provincie Groningen, Friesland en Drenthe
Totale oppervlakte	:	± 144.000 ha
Taken	:	Watersysteembeheer en zuiveren
Aantal gemeenten	:	20
Aantal inwoners	:	± 375.000
Aantal vervuilingseenheden	:	412.250, waarvan huishoudens 337.500

Lengte te onderhouden zeedijk in km 72

Lengte in km te onderhouden:

- boezemkanalen	336
- oeverbeschoeiing vijvers	52
- hoofdwatergangen	2485
- boezemkaden	491

Aantal peilgebieden	648
Aantal boezemgemalen	16
Aantal polderafvoergemalen	101
Aantal polderopvoergemalen	34
Aantal stuwen	660
Aantal inlaten	338
Aantal sluizen	30

Lengte vaarwegen in km 286

Aantal bruggen 107

Aantal zuiveringsinstallaties	15
Aantal slibontwateringsinstallaties	1
Aantal transportgemalen	125
Lengte transportleidingnet in km	600

2. Samenvatting Strategienota Waterschap Noorderzijlvest

In de Strategienota Waterschap Noorderzijlvest is aangegeven welke beleids- en organisatiedoelen het waterschap Noorderzijlvest in de komende jaren nastreeft en op welke manier deze doelen worden bereikt. Startpunt is de missie van het waterschap:

- overheidsonderneming voor veilig en duurzaam waterbeheer -

Het waterschap wil zich ontwikkelen van een reactieve taakorganisatie naar een proactieve (ondernemende) organisatie. Het waterschap zorgt op een efficiënte wijze voor een veilig en betrouwbaar systeem. De uitvoering van dit beleid gebeurt in afstemming met de omgeving en in evenwicht met de natuurlijke processen in het watersysteem.

Beleidsdoelen

De in de Strategienota opgenomen beleidsdoelen zijn afgeleid van wetgeving en reglementen en vertaald naar de volgende inhoudelijke thema's:

- Waterveiligheid en rampenbeheersing;
- Voldoende water;
- Schoon en gezond water;
- Gezuiverd water;
- Water en ruimtelijke ordening;
- Water en economie;
- Leven met water.

De thema's zijn de basis voor het waterbeheerplan, de perspectiefnota, het jaarplan en de bijbehorende rapportages en evaluaties.

Organisatiedoelen

Voor het effectief en efficiënt (samen doelmatig) bereiken van de genoemde beleidsdoelen is een organisatie nodig, die zich in de komende jaren ontwikkelt naar de **regionale waterautoriteit** die is verankerd in de samenleving. Daarmee wordt de bestuurlijke positie van het waterschap bestendig.

Het zijn van regionale waterautoriteit vraagt om een goed gevoel over wat er in de samenleving en in onze directe omgeving leeft. Kort samengevat: **goed relatiebeheer**. Dit is essentieel voor de verbinding met die samenleving en maakt het waterschap krachtig.

Een voorwaarde voor goed relatiebeheer en het worden van waterautoriteit is een organisatie met een **optimale bedrijfsvoering**. Een omvangrijk pakket met doelen voor onder andere de individuele medewerker, de werkwijze van de organisatie, de bedrijfsprocessen, de doelmatigheid, de kwaliteitsborging en de verantwoording naar onze omgeving resulteert in een **huis dat prima op orde is**.

3. Ontwikkelingen ten opzichte van het Beleidsjaarplan 2009 en de Perspectiefnota 2010-2013

De economische crisis heeft directe en indirecte gevolgen voor het financieel beleid van het waterschap. In vergelijking met zowel het vorige Beleidsjaarplan als met de Perspectiefnota toont het waterschap zich maatschappelijk verantwoordelijk door een zo laag mogelijke lastendruk. Er is kritisch gekeken naar de voorgenomen investeringen, waarbij projecten zijn verschoven in de tijd. Bij de exploitatielasten is uitdrukkelijk gekeken naar de noodzakelijkheid ervan.

Bij de programma's wordt dieper ingegaan op de ontwikkelingen ten opzichte van het Beleidsjaarplan 2009. In algemene zin wordt opgemerkt dat de lasten wel toenemen met € 2,8 miljoen maar dat hiertegenover ook hogere baten staan van € 2,4 miljoen.

Ten opzichte van de Perspectiefnota zijn de lasten slechts naar de vijf programma's nagenoeg gelijk. De baten zijn licht gestegen waardoor per saldo de lasten € 450.000 lager zijn uitgevallen. Binnen de programma's zijn er wel verschuivingen opgetreden. De grootste afwijkingen doen zich voor bij programma 2, voldoende en gezond water. De netto lasten zijn € 1,4 miljoen lager vooral ten gevolge van lagere kapitaallasten en andere toerekening van uren eigen personeel. Bij programma 3, gezuiverd water, is er sprake van een toename van € 0,6 miljoen door vooral een toename van de externe kosten, energie en chemicaliën. Bij programma 5, bedrijfsvoering, nemen de lasten toe met 0,3 miljoen vanwege hogere kosten ICT en kwijtschelding belastingen.

Beleidsmatig is er geen sprake van een koerswijziging ten opzichte van voorgaande jaren. De doelen uit het Waterbeheersplan zijn leidend in het voorliggende Beleidsjaarplan 2010.

4. Uitgangspunten en norm

4.1 Opzet en filosofie

De Waterschapswet vereist dat het Algemeen Bestuur op hoofdlijnen het beleid formuleert. Dat is gedaan in het Waterbeheerplan. De in de Strategienota van de beleidsdoelstellingen afgeleide thema's zijn de basis voor het Waterbeheerplan. Per thema zijn doelen en maatregelen geformuleerd. De thema's vullen samen met de bedrijfsvoering de programma's die de basis zijn voor de Perspectiefnota, het Jaarplan en de bijbehorende rapportages en evaluaties. Zo worden de Perspectiefnota, het jaarplan en de rapportages in lijn gebracht met het waterbeheerplan.

In de hierna genoemde tabel zijn de programma's van het Jaarplan en thema's uit het Waterbeheerplan waaruit de programma's zijn samengesteld opgenomen.

Nr.	Programma	Thema
1	Waterveiligheid en rampenbestrijding	Waterveiligheid en rampenbestrijding
2	Voldoende en gezond water	Voldoende water
		Schoon en gezond water
3	Gezuiverd water	Gezuiverd water
4	Water en maatschappij	Water en ruimtelijke ordening
		Water en economie
		Leven met water
5	Bedrijfsvoering	Geen

4.2 Uitgangspunten

Bij het opstellen van het Jaarplan is een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- In 2010 is de renteactivering opgenomen onder de baten. In 2009 was deze gesaldeerd met de kapitaallasten. Gevolg hiervan is dat er verschuivingen optreden;
- Evenals in het Jaarplan 2009 is de interne kostentoekeningssystematiek toegepast waarbij is uitgegaan van het landelijke rekenmodel van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Unie van Waterschappen waarin de componenten van het passieve waterkwaliteitsbeheer die overgaan naar het watersysteem expliciet zijn aangegeven. In de loop van 2010 zal worden nagegaan of de interne kostentoekening nog actueel is;
- Aangezien er nog geen nieuwe CAO afspraken zijn gemaakt is bij de berekening van de personele kosten uitgegaan van een generieke salarisstijging van 1,5%. Voor de componenten periodieken, uitloopschaal en 10% regeling is zoals gebruikelijk gerekend met een vaste component van 0,5%.
- De vastgestelde formatie is 264,2 fte. (exclusief bovenformatieven)
- In de personeelskosten is rekening gehouden met de plaatsing van 3,5 fte bovenformatieven". Inmiddels heeft de organisatie met deze medewerkers afspraken gemaakt;
- De komende jaren ligt het accent van de activiteiten op "huis prima op orde" en daarmee zal worden geïnvesteerd in de organisatie. Externen zijn ingehuurd om ons te begeleiden. De bij het hoofdstuk organisatieontwikkeling genoemde processen zullen uiteindelijk leiden tot een organisatie waarin de mensen op een efficiënte en effectieve wijze worden ingezet. In 2010 vindt een analyse plaats welke kwaliteiten er noodzakelijk aanwezig moeten zijn in de organisatie om waterautoriteit te worden;
- De ramingen voor goederen en diensten zijn gebaseerd op kosten van voorgaande jaren, het lopende jaar 2009 en de te verwachten prijsontwikkeling;
- Om redenen van efficiency en kennisdeling wordt regionaal samengewerkt met andere organisaties in Hefpunt en Rio-Noord en landelijk in het Waterschapshuis;
- Er wordt zoveel mogelijk samengewerkt met buurwaterschappen om kennis te delen,

Ten opzichte van het Jaarplan 2009 stijgen de kosten van 2010 per saldo met € 402.000 (0,7 %). De verwachte ontwikkeling van het saldo lasten en baten verdeeld over de verschillende kostengroepen is in onderstaand overzicht aangegeven.

5. Programma's

Samenvatting

5.1 Toelichting programma's en daarin verwerkte thema's

Hier volgt een korte toelichting op de in het Jaarplan gehanteerde programma's. Basis voor de programma's zijn de thema's uit het Waterbeheerplan.

Waterveiligheid en rampenbestrijding

Waterveiligheid heeft betrekking op de aanleg en het onderhoud en beheer van de primaire zeekering (Ommelanderzeedijk) en de boezemkaden (regionale waterkeringen). Daarnaast worden hieronder begrepen alle werkzaamheden die te maken hebben met de veiligheidsketen, inclusief het toezicht op de dijken en kaden en de calamiteitenbestrijding.

In dit programma zit ook de beleidsontwikkeling van de relatie tussen het oppervlaktewaterbeheer en de veiligheid voor de burgers (voorkomen van overstromingen). Door sterke dijken en andere waterkeringen wordt voldaan aan de 'eerste laag' van het veiligheidsbeleid.

Voldoende en gezond water

Onder voldoende en gezond water wordt begrepen de inrichting, het onderhoud en het beheer van het oppervlaktewater, inclusief het toezicht hierop vanuit de WVO en het beheer van het freatisch grondwater. Maatregelen voor het voorkomen van wateroverlast zoals het inrichten van waterbergingsgebieden en het realiseren van een bemaling bij Lauwersoog vallen onder dit programma.

Een belangrijk deel van de KRW-maatregelen en de aanpak van verdroogde gebieden is hier opgenomen. Dit geldt ook voor de maatregelen voortvloeiend uit de peilbesluiten. Indien nodig wordt het beheer met andere belanghebbenden vastgelegd in waterakkoorden.

Gezuiverd water

Onder het programma gezuiverd water wordt verstaan het ontvangen, transporteren en zuiveren van het afvalwater en het verwerken en afvoeren van zuiveringsslib. Er wordt actief samenwerking gezocht met andere partijen in de waterketen.

Water en maatschappij

Het programma water en maatschappij richt zich op de externe omgeving van het waterschap. Hieronder wordt begrepen de plaats van het waterschap in de maatschappij (zoals in de sfeer van de ruimtelijke ordening en economie).

De werkzaamheden van het bestuur en die van de externe communicatie worden gezien als maatschappelijke activiteiten. Tevens wordt hieronder begrepen de werkzaamheden die worden verricht in het kader van het vaarwegbeheer (inclusief bruggen). Ten slotte valt onder dit programma het onderhoud en beheer van het cultuurhistorisch erfgoed (voormalige sluizen en woningen) van het waterschap en het beheer van gronden.

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is geen programma in het Waterbeheerplan. Onder dit programma vallen de ondersteunende diensten en faciliteiten van het waterschap. Hier toe behoort onder meer de ondersteuning door Concerncontrol, Human Resource Management, Bedrijfsinformatie, Bestuurlijk Juridische Zaken, Financiën, Communicatie en Facilitair Beheer.

Er is een grotere focus op de bedrijfsvoering met onder andere meer aandacht voor strategische projecten, het uitrollen van projectmatig werken voor de gehele organisatie en het meer sturen met bijvoorbeeld dit programmatisch ingedeelde Jaarplan.

5.2 Uitwerking programma's Jaarplan 2010

In de volgende paragrafen worden de programma's uitgewerkt. Eerst worden de doelen per programma genoemd. Vervolgens wordt aangegeven wat in 2010 wordt gedaan om de doelen van 2015 te realiseren en welke middelen in 2010 daarvoor noodzakelijk zijn. De investeringen per programma zijn opgenomen in bijlage F.

De planning van de activiteiten vindt verder plaats in de afdelingsplannen voor 2010.

5.2.1 Waterveiligheid en rampenbestrijding

Ontwikkelingen

Het Nationaal Waterplan is eind 2009 vastgesteld. In dit plan beschrijft het Rijk haar plannen en verwachtingen voor de komende jaren. Op het gebied van veiligheid tegen overstromen wordt de nadruk gelegd op meerlaagsveiligheid: preventie van overstromingen door veilige dijken als primaire peiler, maar daarnaast ook aandacht voor duurzame ruimtelijke planning en een goede rampenbeheersing om de gevolgen van overstromingen te beperken.

In 2010 en 2011 denkt het Rijk, samen met onder meer waterkeringbeheerders na over nieuwe normering. Basisveiligheid, risico op grote groepen slachtoffers en economisch optimale veiligheidsniveaus worden in onderlinge samenhang gewogen. Het waterschap zal dit proces beïnvloeden door aandacht te vestigen op de specifieke uitdagingen in ons gebied: een grote rol in de energievoorziening van Nederland op het gebied van gas en elektriciteit, met daarbij een relatieve onbekendheid over de golven en waterstanden die vanaf de Noordzee onze dijken bedreigen.

In het kader van communicatie met burgers en bedrijven over waterveiligheid moet de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's worden geïmplementeerd. Kaarten waarop het gevaar van overstromingen inzichtelijk is gemaakt en de risico's van overstromingen zijn vastgelegd moeten eind 2013 gereed zijn. Daarnaast moeten overstromingsrisicobeheerplannen worden opgesteld die in 2015 gereed moeten zijn.

Het waterschap is daarnaast een actieve speler op het gebied van innovatieve waterkeringen. Waar nodig en mogelijk denken we mee over multifunctionele dijken, passen we innovatieve methoden en materialen toe en maken we gebruik van geavanceerde monitoringstechnieken waarmee inzicht in het functioneren van de dijk wordt verkregen. In dat kader is het waterschap initiatiefnemer van het LiveDijk Eemshaven project.

In 2009 is door de acht partners van crisismanagement Groningen het Collectief Convenant Crisisbeheersing Groningen ondertekend. Hiermee heeft de samenwerking een nieuwe formele basis gekregen en zal voor de toekomst beter worden gestructureerd en gefaciliteerd. Het convenant heeft onder meer geleid tot een multidisciplinair werkplan 2009-2010, waarin een zestal projecten wordt uitgewerkt. Dit betreft evalueren, kwaliteitsbeleid, planvorming, opleiden en oefenen, informatiemanagement en fundament.

Doelen

De doelen van dit programma zijn:

- a. Het waterschap is in 2015 een actieve speler in de veiligheidsketen. De eigen rol en houding in de stappen van de veiligheidsketen zijn duidelijk.
- b. Het waterschap draagt zorg voor de waterkeringen zodanig dat deze voldoen aan de vigerende normen. De primaire waterkering (zeedijk) is bestand tegen waterstanden met een overschrijdingskans van 1:4000 jaar en de regionale waterkeringen bieden veiligheid tegen overstromingen met een kans van 1:100 jaar.
- c. Het waterschap heeft innovatieve kennis en inzichten op het gebied van waterveiligheid en rampenbestrijding opgedaan en past deze toe.

Maatregelen

Om deze doelen in 2015 te bereiken worden in 2010 in grote lijnen de volgende maatregelen/ werkzaamheden uitgevoerd:

Calamiteitenbestrijding

- Rol en houding bepalen in stappen veiligheidsketen
- Op het gebied van calamiteitenbestrijding worden periodiek gedurende het hele jaar, zowel mono- als multidisciplinaire oefeningen gehouden voor teams en afzonderlijke medewerkers;
- De crisisruimtes op het hoofdkantoor en mogelijk de waterschapsnis aan de Sontweg, crisismanagement, worden (verder) ingericht;
- Nieuw beleid rond veiligheidsregio's wordt geïmplementeerd;
- Doorontwikkelen van instructiekaarten voor sleutelfunctionarissen in de calamiteitenorganisatie;
- Beheren en doorontwikkelen Beslissing Ondersteunend Systeem Hoogwater (BOS Hoogwater)

Primaire waterkering

- Het reguliere onderhoud van de primaire zeekering wordt aan de hand van een onderhoudsbeheerssysteem uitgevoerd;
- De legger van de primaire waterkering wordt in 2010 vastgesteld. Hierin is onder andere de reserveringszone voor de primaire waterkering opgenomen. In overleg met gemeenten wordt bekeken op welke wijze deze reserveringszone in de gemeentelijke bestemmingsplannen wordt vastgelegd;
- De toetsing van de primaire waterkering wordt in 2010 afgerond. Indien nodig worden de eerste voorbereidingen voor versterkingswerken opgepakt;
- Toetsingsresultaten worden bestuurlijk vastgesteld en ter goedkeuring aangeboden aan GS van de provincie Groningen;
- Invoeren van een schouwmethode keringen conform de STOWA systematiek;
- In samenspraak met de provincie Groningen en Waterschap Hunze en Aa's onderzoekt Noorderzijlvest nut en noodzaak van eventuele compartimentering;
- Het op orde brengen van de legger en het beheerregister van alle waterkeringen in beheer bij het waterschap. Dit is een wettelijk vereiste en een belangrijk instrument bij vergunningverlening, handhaving en veiligheidstoetsing van de waterkeringen;
- Als initiatiefnemer is het waterschap betrokken bij het project LiveDijk Eemshaven. In 2010 zal het monitoringssysteem verder worden uitgewerkt in samenspraak met de samenwerkingspartners;
- Het stimuleren en proactief meewerken aan innovatieve ontwikkelingen (o.a. Dutch Dikesystems). Effect: Het waterschap neemt deel aan (inter)nationale innovatieve ontwikkelingen om kennis te vergaren en te brengen en ter ondersteuning van de ontwikkeling van het waterschap tot waterautoriteit. Het niet deelnemen aan dit project belemmert de organisatie deze stappen te maken. Daarmee wordt vooral de mogelijkheid gemist om een inhoudelijke slag te combineren met de organisatorische slag die is ingezet en nodig is om waterautoriteit te worden;
- Binnen het Hoogwaterbeschermingsplan Nederland wordt het project herstel steenbekleding dijkvak Nieuwstad afgerond.

Regionale waterkering

- In het kader van het beleidsplan Reconstructie kaden wordt gestart met de reconstructie van 2,8 km kade langs het Reitdiep;
- Bepalen huidige en benodigde boezemkadeconstructuur; De analyse van het stelsel van niet-primaire waterkeringen wordt afgerond. In overleg met de provincie wordt het stelsel van aangewezen regionale waterkeringen herzien. De legger van de regionale waterkeringen is in voorbereiding en het toetsproces van de regionale waterkeringen wordt opgestart;
- In 2010 wordt een begin gemaakt met de tweede toetsing van de regionale Waterkeringen (boezemkades). In overleg met de provincies zal hiervoor de waterstand worden bepaald met een overschrijdingskans van 1/100 per jaar. De nieuwste gegevens omtrent neerslagspatronen en effecten van de waterberging zullen hierin meegenomen worden. Vervolgens zal worden getoetst in hoeverre de kades bestand

zijn tegen deze waterstand. De resultaten van deze toets komen naar verwachting in 2013.

- Jaarlijks worden de Regionale Waterkeringen (boezemkades) onderworpen aan een inspectieronde. Met name de actuele hoogte en de staat van onderhoud wordt daarbij beoordeeld. De resultaten van de inspectie worden aan het bestuur aangeboden.
- Waterschap Noorderzijvest participeert in de werkgroep van de Unie van Waterschappen die de mogelijke consequenties van de overdracht van de muskusrattenbestrijding van de provincies naar de waterschappen in beeld brengt;
- Het eigendom, beheer en onderhoud van de noordelijke Eemskanaalkade zal in 2010 door de provincie Groningen aan het waterschap worden overgedragen. In dat jaar worden hiervoor de laatste noodzakelijke verbeteringswerken door de provincie uitgevoerd. Voorafgaand aan de overdracht zal er nog een toetsing plaatsvinden of met alle getroffen maatregelen het vereiste veiligheidsniveau is bereikt;
- Inrichting crisisruimte waterschapshuis;
- Aanpassing steenbekleding dijkdeel Eems (in 2010 worden de slijtlaag aangelegd).

Middelen

Basis voor de financiële uitwerking in de onderstaande tabel zijn de reguliere werkzaamheden én de lijst met voorgenomen investeringen van 2010 zoals die is opgenomen in bijlage F.

Tabel: Saldo lasten en baten programma Waterveiligheid en rampenbestrijding 2010

Verschillen 2009 en 2010

In vergelijking met 2009 dalen de saldokosten met € 168.000. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

- lagere bate van € 34.000 grotendeels het gevolg van het feit dat in 2010 geen bijdrage uit de reserve ten ten gunste van de exploitatie wordt gebracht;
- lagere personeelslasten van € 266.000 hoofdzakelijk als gevolg van andere verdeling van uren dan in 2009;
- hogere uitgaven goederen en diensten van € 60.000 hoofdzakelijk veroorzaakt door meer onderhoud door derden.

5.2.2 Voldoende en gezond water

Ontwikkelingen

In 2009 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) verankerd in de plannen van de verschillende overheden. Dit is opgenomen in het Nationaal Waterplan, de Stroomgebiedsbeheerplannen, de provinciale waterplannen en de beheerplannen van de waterschappen die in 2009 zijn vastgesteld. Die verankering gaat de komende jaren voor een belangrijk deel het werk en de investeringen van het waterschap bepalen. Het Nationaal Bestuursakkoord Water is in 2008 gewijzigd, opnieuw vastgesteld en ondertekend door de waterpartners rijk, provincies, waterschappen en gemeenten. Ook in dat akkoord zijn afspraken gemaakt hoe het beleid van Waterbeheer in de 21^e eeuw (WB21), het gewenste grondwater- en oppervlaktewaterregiem (GGOR), verdrogingbestrijding en dergelijke mede in relatie tot de KRW handen en voeten te geven. Er zijn afspraken gemaakt die richtinggevend zijn voor het werk van het waterschap. Op 22 december 2009 wordt de Waterwet van kracht en waarschijnlijk op 1 juli 2010 de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO). De Waterwet en de WABO hebben onder andere gevolgen voor de vergunningverlening en handhaving.

Doelen

De doelen van dit programma zijn:

Voor Voldoende water:

- a. De robuustheid en de veerkracht van watersystemen zijn behouden en versterkt. De watersystemen zijn daarmee op orde en voldoen aan de werknormen voor wateroverlast van het Nationaal Bestuursakkoord Water.
- b. De watersystemen worden goed beheerd.
- c. Er is een beter begrip van de effecten van klimaatverandering.

Voor Schoon en gezond water:

Het algemene doel voor de planperiode is dat in alle wateren de goede dan wel de maximaal haalbare ecologische toestand en de daarbij behorende waterkwaliteit is bereikt, conform de doelstelling uit de Beslisnota KRW van Rijn-Noord en Nedereems. Dit doel vertaalt het waterschap in drie concrete doelstellingen:

- Schoon en onbelast water;
- Robuuste ecosystemen met zo weinig mogelijk barrières;
- Praktisch toepasbare ecosysteemkennis.

Maatregelen

Om deze doelen in 2015 te bereiken worden in 2010 in grote lijnen de volgende maatregelen/ werkzaamheden uitgevoerd:

Beheer watersysteem

- De watersystemen worden beheerd door peilbeheerders, peilregelaars, onderhoudsmedewerkers op de gemalen en watergangen;
- Vergunningverleners beoordelen wensen van gebruikers en ingelanden;
- Er is zorgvuldig toezicht door de handhavers;
- De waterkwaliteit en ecologie worden gemonitord;
- Uitvoeren van maatregelen voortvloeiend uit monitoringsplan waterkwantiteit;
- Het op orde brengen van de legger en het beheerregister van alle waterlopen en kunstwerken in beheer bij het waterschap. Dit is een wettelijk vereiste en een belangrijk instrument bij het peilbeheer, vergunningverlening en handhaving;

Baggeren

- Vanuit het baggerbeleidsplan is voor het jaar 2010 voor bijna € 1.500.000 in de goederen en diensten opgenomen voor het baggeren c.a. van kanalen en vijvers. In 2010 worden hiervoor delen van het Damsterdiep gebaggerd. Daarnaast worden werkzaamheden uitgevoerd die te maken hebben met het in latere jaren te ontmantelen van de baggerdepots Krassum en Valcum.

- Sanering van de waterbodem Grote Heek ter hoogte van stortplaats Langerijp. Het project lift mee op saneringswerkzaamheden van de gemeente Appingedam;
- Baggeren en opschonen van de Pierswijk.

Sluizen en gemaal Lauwersoog

- De Watervisie Lauwersmeer wordt in 2010 afgerond. De hoofdcoers is een zoet Lauwersmeer met een gemaal. De nadere detaillering over het gewenste peilbeheer ontbreekt op dit moment. Dit kan ertoe leiden dat ontwerpen in een later stadium moeten worden aangepast;
- In 2010 wordt gestart met de voorbereiding van plannen met betrekking tot een gemaal bij Lauwersoog;
- Nu al is duidelijk dat een gemaal meer dan 100 miljoen aan investering kost. De kosten van de exploitatie, het beheer en het onderhoud zijn vooralsnog niet in beeld. De verdeling van de kosten van de investering over de partijen is nog onderwerp van discussie. In het jaarplan 2010 zijn voorbereidingskosten opgenomen;
- Vervangen van de contragewichten van de sluis Lauwersoog en de renovatie van de stroomkokers;
- Start met de voorbereidende werkzaamheden onderhoud spuicomplex Lauwersoog op basis van het onderzoeksrapport van Tauw;
- In 2010 vinden er capaciteit- / debietmetingen plaats bij de spuisluizen Lauwersoog ten behoeve van een optimaal waterbeheer en peilbeheer op het Lauwersmeer en de bovenstroomse gebieden die op het meer afwateren (Noorderzijvest en Fryslân). Metingen zijn nodig om de modellen van onze boezem en het gezamenlijke model van Friesland en Groningen beter te kunnen ijken.

Vervanging waterhuishoudkundige werken

- In 2010 wordt gestart met de renovatie en optimalisatie van de kwantiteitsgemalen;
- Ook zullen voorbereidende werkzaamheden plaatsvinden en het besteksgereed maken van renovatieprojecten stuwen, sluizen en gemalen, waarvan in 2011 de uitvoering start;
- Het vervangen van telemetrie van kwantiteitsgemalen;
- Het vervangen van stuwen en inlaten en het veiligheidstechnisch aanpassen daarvan;
- Voorbereidende werkzaamheden voor de aanpassing van de bodemdalingsgemalen Selwerd en Usquert;
- Voorbereidende werkzaamheden aanpassing sluizen H.D. Louwes (inclusief vispassage). Hierbij is inbegrepen het onderzoeken van de kosten en subsidiemogelijkheden voor de realisatie van H.D. Louwes.

Herinrichting Peize en Roden-Norg

- De realisatie van de waterberging rond het Leekstermeer van de Herinrichting Peize.
- Bijdragen aan verschillende uitvoeringsprojecten binnen de herinrichting Roden/Norg. Deze herinrichting zal in 2011 financieel worden afgerond.

Ruilverkavelingen en maatregelen peilbesluiten

- Uitvoering van grote landinrichtingsprojecten ruilverkaveling Lutjegast-Doezum en ruilverkaveling (RAK) Appingedam – Delfzijl en het restbestek Sauwerd;
- Maatregelen voortvloeiend uit de peilbesluiten Selwerderdiepje en Terborgh;
- Voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van maatregelen voortvloeiend uit de peilbesluiten Smilde en Noordpolderzijl;

In deze projecten is het waterschap voor een gedeelte afhankelijk van derden waarbij de voorgenomen investeringen in de tijd vaak vertragen. Werkzaamheden worden voor een groot gedeelte door het waterschap uitgevoerd waarbij gedeeltelijk of geheel subsidie wordt verleend. Het grootste deel van de werkzaamheden van bovengenoemde ruilverkavelingen zal in 2010 worden afgerond.

Waterbeheersing en structuurplannen

- Uitvoering van fase 1 van het Waterstructuurplan Noorddijk;
- Uitvoering waterbeheersingswerken Grootegastermolenpolder en Sebaldebuurstermolenpolder;

Gezond en schoon water

- In 2010 wordt invulling gegeven aan de voorbereiding en realisatie van ecologische verbindingzones (o.a.) Paterswoldse Meer – Drentsche Aa), vispassages (Spijksterpompen en Noordpolderzijl) en natuurvriendelijke oevers (Aduarderdiep en Pieterbuurstermaar);
- Het opstellen van projectplannen verdrogingbestrijding natuurgebieden en het starten met de voorbereidende werkzaamheden ten aanzien van de uitvoering ervan (o.a. noordoevers Leekstermeer, Reitdiepdal en Fochteloërveen);
- Het waterschap streeft naar efficiënt en effectief handhaven van een goede waterkwaliteit. De nalevingdoelstellingen voor de verschillende doelgroepen (denk daarbij bijvoorbeeld aan landbouw, glastuinbouw, bedrijven) en prioriteiten zijn daarbij de basiselementen. Binnenkomende klachten betreffende waterverontreiniging of calamiteuze lozingen worden zo voortvarend mogelijk opgepakt om mogelijke milieuschade zo veel mogelijk te beperken;
- In het kader van het project Living North Sea wordt uitvoering gegeven aan het onderzoek maatregelen vispassages en wordt in 2010 gestart met de voorbereidende werkzaamheden vispassage de Drie Delfzijlen.

Doorgeschoven projecten

In het programma Voldoende en gezond water zijn de volgende projecten geheel of gedeeltelijk doorgeschoven van 2009 naar 2010:

- Beheerregister waterlopen en kunstwerken
- Aanleg ecologische verbindingzones/Aduarderdiep
- Pieterbuurstermaar aanleg natuurvriendelijke oevers
- Herinrichting Roden – Norg
- RAK Appingedam – Delfzijl
- Ruilverkaveling Lutjegast - Doezem
- Sauwerd Restbestek
- Maatregelen n.a.v. peilbesluit Smilde
- Waterberging
- Capaciteit debietsmeting
- Waterstructuurplan Westrand

Middelen

Basis voor de financiële uitwerking in de onderstaande tabel zijn de reguliere werkzaamheden én de lijst met voorgenomen investeringen van 2010 zoals die is opgenomen in bijlage F.

Tabel: Saldo lasten en baten programma Voldoende en gezond water 2010

	LASTEN	BATEN	SALDO (POSTEN)
2010			
2010-01-01			
2010-01-02			
2010-01-03			
2010			
2010-01-04			
2010-01-05			
2010-01-06			
2010-01-07			
2010-01-08			
2010-01-09			
2010-01-10			
2010-01-11			
2010-01-12			
2010-01-13			
2010-01-14			
2010-01-15			
2010-01-16			
2010-01-17			
2010-01-18			
2010-01-19			
2010-01-20			
2010-01-21			
2010-01-22			
2010-01-23			
2010-01-24			
2010-01-25			
2010-01-26			
2010-01-27			
2010-01-28			
2010-01-29			
2010-01-30			
2010-01-31			
2010-02-01			
2010-02-02			
2010-02-03			
2010-02-04			
2010-02-05			
2010-02-06			
2010-02-07			
2010-02-08			
2010-02-09			
2010-02-10			
2010-02-11			
2010-02-12			
2010-02-13			
2010-02-14			
2010-02-15			
2010-02-16			
2010-02-17			
2010-02-18			
2010-02-19			
2010-02-20			
2010-02-21			
2010-02-22			
2010-02-23			
2010-02-24			
2010-02-25			
2010-02-26			
2010-02-27			
2010-02-28			
2010-02-29			
2010-03-01			
2010-03-02			
2010-03-03			
2010-03-04			
2010-03-05			
2010-03-06			
2010-03-07			
2010-03-08			
2010-03-09			
2010-03-10			
2010-03-11			
2010-03-12			
2010-03-13			
2010-03-14			
2010-03-15			
2010-03-16			
2010-03-17			
2010-03-18			
2010-03-19			
2010-03-20			
2010-03-21			
2010-03-22			
2010-03-23			
2010-03-24			
2010-03-25			
2010-03-26			
2010-03-27			
2010-03-28			
2010-03-29			
2010-03-30			
2010-03-31			

Verschillen 2009 en 2010

In vergelijking met 2009 dalen de saldokosten met ongeveer € 948.000. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

- lagere uitgaven voor goederen en diensten van € 534.000 hoofdzakelijk veroorzaakt door minder inhuur van derden;
- hogere kapitaallasten van € 126.000;
- hogere baten van € 654.000 hoofdzakelijk als gevolg van activering eigen manuren en activering van rente;
- de stijging van de kosten eigen personeel met € 114.000 worden ondermeer veroorzaakt door een andere urenverdeling;

5.2.3 Gezuiverd water

Ontwikkelingen

Een belangrijke ontwikkeling is de ondertekening van het Nationaal Bestuursakkoord Waterketen (BWK-2007), waarin partijen de kracht van het samenwerken in de waterketen onderkennen in de overtuiging dat dit tot het duurzamer en kosteneffectiever beheren van de waterketen leidt.

Op 1 januari 2010 treedt de nieuwe Waterwet in werking. De Waterwet stelt integraal waterbeheer op basis van de 'watersysteembenadering' centraal. Deze benadering gaat uit van het geheel van relaties binnen watersystemen. Denk hierbij aan de relaties tussen waterkwaliteit, -kwantiteit, oppervlakte- en grondwater, maar ook aan de samenhang tussen water, grondgebruik en watergebruikers. Hiernaast kenmerkt integraal waterbeheer zich ook door de samenhang met de omgeving.

Het energieverbruik van waterschappen komt grotendeels ten laste van het transport en het zuiveren van rioolwater. Waterschap Noorderzijlvest heeft samen met andere waterschappen een Meer Jaren Afspraak (MJA-convenant) met de overheid gemaakt om voor het programma gezuiverd water minimaal 2% energie efficiency verbetering per jaar te realiseren.

Doelen

De doelen van dit programma zijn:

- a. Het transport en zuiveren van afvalwater wordt meer doelmatig en transparant uitgevoerd, en gedreven vanuit duurzaamheid wordt gezocht naar innovaties en betrokkenheid van de burger.
- b. Door 'grenzeloos' samen te werken met onze waterketenpartners en door bedrijfsprocessen kritisch te beschouwen en te verbeteren willen wij de doelmatigheid in de gehele (water)keten vergroten.
- c. Er is nieuwe kennis ontwikkeld om goedkoper te kunnen zuiveren.

Maatregelen

Om deze doelen in 2015 te bereiken worden in 2010 in grote lijnen de volgende maatregelen/ werkzaamheden uitgevoerd:

Duurzaam transport en behandeling van afvalwater

- Eind 2009 is een energie efficiency plan opgesteld. Dit plan geeft inzicht in de mogelijke besparingen en de kosten van investeringen. De uitkomsten hiervan worden vanaf 2010 uitgewerkt in concrete plannen om zo de efficiency te behalen;
- De nieuwe Warmtekrachtkoppelinginstallatie(WKK) zal in 2010 operationeel zijn. De eigen elektriciteitsopwekking zal als gevolg van een hoger rendement en een betere inzetbaarheid toenemen;
- Op de rwzi Garmerwolde wordt gestart met de aanvullende maatregelen om zo aan de nieuwe tijdelijke vergunning te voldoen. Het behalen van de WVO-normen zal naar verwachting in 2011 geschieden, omdat dan het meeste werk bij deze zuivering gerealiseerd zal zijn. In 2010 wordt de uitbreiding van de rwzi Garmerwolde verder voorbereid, de realisatie hiervan zal in de jaren 2011 en 2012 plaats vinden;
- In 2010 wordt gestart met de renovatie van het filterpersgebouw Garmerwolde;
- Er vinden in 2010 zuiveringstechnische aanpassingen plaats op de rwzi' Delfzijl;
- Er wordt gestart met de voorbereiding van de renovatie van rwzi Onderdendam en rwzi Winsum en de daaraan gerelateerde persleidingen. Eind 2010 zijn deze werken besteksgereed.
- Er wordt gestart met de vervanging van telemetrie van rioolgemalen.

Samenwerking in en optimalisatie van waterketen

- In 2015 is met alle gemeenten in ons beheergebied een afvalwaterakkoord gesloten. In 2010 wordt een plan gepresenteerd over de inhoud en een planmatige aanpak van het akkoord;
- Het uitvoeren van een Optimalisatie Afvalwatersysteemstudie (OAS) is een belangrijk instrument gebleken op basis waarvan een afvalwaterakkoord gesloten kan worden. In 2010 wordt in een samenwerking met één of meerdere gemeenten voor één zuiveringskring een OAS uitgevoerd in de vorm van een pilot;
- Om het beleid ten aanzien van afvalwaterinzameling en –transport te formaliseren wordt in 2010 een tweetal notities vastgesteld, te weten:
 - Beleidsnotitie Riolerings & Waterketen, waarin ons beleid ten aanzien van afvalwaterinzameling en –transport is vastgelegd;
 - Beleidsnotitie Aan- en afkoppelen verhard oppervlak; waarin ons beleid ten aanzien van het verantwoord aan- en afkoppelen van verhard oppervlak is vastgelegd;
- Als waterschap zijn wij altijd opzoek naar innovaties en ondersteunen wij initiatieven hiertoe om doelmatigheid in de keten, zoals genoemd in het BWK-2007, te verhogen. In 2009 is hiervoor een eerste verkenning uitgevoerd samen met Waterschap Hunze en Aa's, de waterbedrijven van Groningen en Drenthe en WaterlabNoord. In 2010 wordt een vijftal gezamenlijke onderzoeken opgestart en uitgevoerd, onder andere "Duurzaamheid in de waterketen", "Waterzuivering met natuur" en "Medicijnen uit ziekenhuisafvalwater";
- Naast de inrichting van een doelmatige waterketen, laten we als waterschap ook meer zien waar wij voor staan en wat we doen in de keten. Ook dit is een belangrijk onderdeel in het BWK-2007. In 2009 was er een landelijke publiekscampagne "Goed rioolgebruik". In 2010 willen wij deze campagne, met allen waterketenpartners, doorvertalen naar een regionale campagne;
- Sinds 2009 participeert ons waterschap in RioNoord BV. RioNoord probeert door het creëren van schaalgrootte, financiële voordelen te behalen door fysieke werkzaamheden gezamenlijk uit te voeren voor de waterketenactoren. In 2010 worden hiervoor de eerste contracten getekend, zodat het bedrijf operationeel kan worden. Werkzaamheden die nu nog onder verantwoordelijkheid van ons waterschap plaatsvinden, kunnen hier ook in worden ondergebracht;

Kennisontwikkeling om kosteneffectiever te kunnen zuiveren

- In een samenwerkingsverband met alle actoren in de 'afvalwaterketen Drenthe' en de provincie Drenthe worden in 2010 (bestuurlijke) afspraken gemaakt om te komen tot een gezamenlijk meet- en monitoringsplan op het gebied van overstortdata, neerslagdata, gemaalddata;
- In 2010 wordt het onderzoek het optimaal benutten van de energie uit de geproduceerde biomassa (bijvoorbeeld zuiveringsslib, mest, maaisel, roostergoed, hout, en riet) gecontinueerd. De mogelijkheden en haalbaarheid van koemestvergistings op de rwzi Garmerwolde is hierbij een deelonderzoek;
- Om aan de afspraak in het Meerjarenconvenant te voldoen wordt in 2010 op de rwzi Eelde als pilot de beluchttingsinstallatie van één zuiveringscarrousel aangepast. De verwachting is dat dit een rendement oplevert ten aanzien van het energieverbruik;
- Er wordt onderzoek uitgevoerd om het drogestofgehalte van het mechanisch ontwaterd slib te verhogen. Betere ontwatering leidt tot daling van de variabele kosten van het drogen van het slib. Deze kosten worden door Swiss Combi doorberekend aan het waterschap;
- In samenwerking met de gemeente Groningen zal er onderzoek plaats vinden naar een optimale gemalenbesturing zodat het zuiveringsproces minder op fluctuaties hoeft te reageren.

Doorgeschoven projecten

In het programma Gezuiverd Water zijn de volgende projecten geheel of gedeeltelijk doorgeschoven van 2009 naar 2010:

- Persleiding Zuidhorn-Gaarkeuken naar 2011
- Rwzi Garmerwolde aanvullende maatregelen
- Rwzi Garmerwolde optimalisatie waterlijn
- Rwzi Garmerwolde WKK-installatie

Middelen

Basis voor de financiële uitwerking in de onderstaande tabel zijn de reguliere werkzaamheden én de lijst met voorgenomen investeringen van 2010 zoals die is opgenomen in bijlage F.

Tabel: Saldo lasten en baten programma Gezuiverd water 2010

Verschillen 2009 en 2010

In vergelijking met 2009 stijgen de saldokosten met € 1.094.000. Dit wordt veroorzaakt door:

- hogere kapitaallasten van € 405.000;
- de hogere kosten eigen personeel (€ 174.000) in combinatie met andere urenverdeling;
- hogere baten van € 228.000 onder andere als gevolg van activering eigen manuren en rente in diverse projecten;
- de hogere uitgaven voor goederen en diensten ad. € 743.000 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door meer uitgaven derden ad. € 340.000, extra raming energieverbruik € 100.000, extra chemicaliën € 150.000 en € 100.000 voor onderhoudsmateriaal.

5.2.4 Water en maatschappij

Ontwikkelingen

Op verschillende overheidsniveaus zijn de concept-waterplannen eind 2008 ter inzage gelegd. Eind 2009 is het waterbeheerplan van Noorderzijlvest door het bestuur goedgekeurd. In het beheerplan is voor de jaren 2010 tot en met 2015 uitgebreid het beleid ten aanzien van het programma water en maatschappij beschreven. Het waterschap denkt in lijn van het waterbeheerplan na over zowel haar rol in de waterrecreatie als over het gebruik en het opwekken van energie in haar werk (zie hiervoor ook programma Gezuiverd water).

Waterbewustzijn bij burgers en de communicatie op dat gebied zal van wezenlijk belang zijn en de komende jaren toenemen.

In 2008 is de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening van kracht geworden. Dit brengt met zich mee dat het waterschap de volledige vaststellingsprocedure van ruimtelijke plannen voor het aspect water bewaakt.

Doelen

De doelen van dit programma zijn:

Voor Water en ruimtelijke ordening:

- a. Het waterschap ontwikkelt en ontsluit informatie en kennis voor gebiedsprocessen.
- b. Het waterschap participeert in gebiedsprocessen en brengt kennis en informatie in.

Voor Water en economie:

- a. Het waterschap zoekt met zijn partners duurzame antwoorden op aan water gerelateerde maatschappelijke vraagstukken
- b. Het waterschap ontwikkelt beleid voor water en recreatie en voert daaruit voortvloeiende maatregelen uit.
- c. Het waterschap ontwikkelt beleid voor water en energie en voert daaruit voortvloeiende maatregelen uit.

Voor Leven met water:

- a. Het waterschap reageert adequaat op calamiteiten en levert de direct benodigde informatie.
- b. Het waterschap informeert de omgeving op transparante wijze.
- c. Het waterschap is toegankelijk voor de samenleving met onder andere de e-overheid.

Maatregelen

Om deze doelen in 2015 te bereiken worden in 2010 in grote lijnen de volgende maatregelen/werkzaamheden uitgevoerd:

Voor Water en Ruimtelijke ordening:

- We doorlopen de planvormingsfase voor de KRW-maatregelen die in de periode 2011 t/m 2015 moeten worden uitgevoerd. Hiervoor is de komende jaren rekening gehouden met extra uitgaven ter voorbereiding van de KRW-maatregelen en de voor de externe uitvoering van de KRW-onderzoeken. In 2010 wordt een plan gemaakt op over hoe en welke KRW-onderzoeken in de komende jaren zullen worden weggezet:
- Onderzoek ten behoeve van de uitvoering van (KRW-)maatregelen uit het waterbeheerplan wordt opgezet;
- We restaureren, met subsidie, een tweetal cultuurhistorische sluisen te Veenhuizen
- We restaureren, met subsidie, de sluis van Oosterdijkshorn
- We vernieuwen de bruggen Dijkstil te Leens en Pamatil te Kommerzijl;
- Onderzoek aanpak verdroging Middag-Humsterland;
- We stellen Integrale Peilbesluit Plannen op voor o.a. De Noordelijke kustpolders, Smilde en bodemdalingsgebieden;
- Actief meedenken bij innovatieve ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme alsmede water en energie.

Voor Water en Economie:

- We leveren bijdrages aan het afkoppelen van regenwater en aanleg IBA's en rioleringswerken. Daarnaast leveren wij een bijdrage aan de gemeente Groningen voor het aansluiten van de woonboten in onder andere de diepenring;
- We werken aan de vergroting van de Innovatiekracht (Waterketen en KRW) van het waterschap door samenwerking met o.a. het bedrijfsleven, universiteiten en kennisinstellingen;
- We voeren samen met de provincie onderzoek uit naar de invloed van klimaatverandering op het watersysteem, naar de effecten van klimaat op droogte en de verdringingsreeks en naar de gevolgen van bodemdaling in de 3^e schil;
- We werken samen in internationale projecten om kennis omtrent (effectiviteit van) uitvoering van maatregelen te delen;

Voor Leven met Water

- Centraler gestuurde en beter gefaciliteerde projectcommunicatie;
- Op een hoger plan tillen van de communicatie door middel van strategische keuzes, invoeren centrale communicatierichtlijnen bij projecten, ondersteuning aan relatiebeheer, nieuwe internetstrategie en vormgeven aan educatie;
- Vergroten van de naamsbekendheid en versterking van het imago van het waterschap; de burger weet en onderkent het belang van de uitvoering van de taken van het waterschap;
- Profileren van het waterschap als specialist op het terrein van het waterbeheer door middel van onder andere het houden van regionale kennisbijeenkomsten in de vorm van seminars en het organiseren van evenementen (o.a. naar aanleiding van oplevering van strategische projecten);
- Versterken van de internet- (en intranetfunctie), waaronder het operationaliseren van het E-loket.

Doorgeschoven projecten

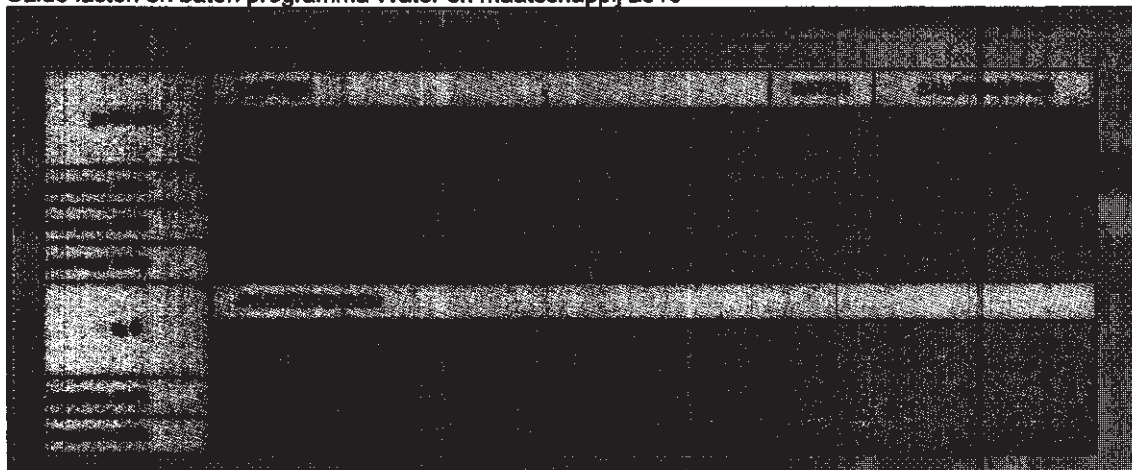
In het programma Water en Maatschappij zijn de volgende projecten geheel of gedeeltelijk doorgeschoven van 2009 naar 2010:

- Onderzoeken naar o.a. klimaatverandering op watersystemen, droogte, bodemdaling;
- Ontwikkelen waterkansenkaartmodel
- Restauratie sluizen Veenhuizen
- Bijdragen aan gemeenten ten behoeve van aanleg IBA's, gemeentelijke rioleringswerken, afkoppelen hemelwater van riolering en stimuleringsregeling afkoppelen 2004.
- Operationalisering e-loket.

Middelen

Basis voor de financiële uitwerking in de onderstaande tabel zijn de reguliere werkzaamheden én de lijst met voorgenomen investeringen van 2010 zoals die is opgenomen in bijlage F.

Saldo lasten en baten programma Water en maatschappij 2010

Verschillen 2009 en 2010

In vergelijking met 2009 stijgen de saldokosten met € 911.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- lagere kapitaallasten van € 373.000 hoofdzakelijk veroorzaakt door het doorschuiven van voorgenomen investeringen;
- hogere kosten eigen personeel (€ 930.000) als gevolg van andere toerekening van uren;
- hogere uitgaven voor goederen en diensten € 318.000 veroorzaakt meer uitgaven voor technische adviezen door derden.

5.2.5 Bedrijfsvoering

Ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkeling is het implementeren van de Strategienota in de organisatie in de periode van 2009-2013. De eerste stap daarin is het op orde brengen van de bedrijfsvoering. In 2009 is gestart met de uitvoering van een plan van aanpak. De uitvoering duurt voort in 2010.

Doelen

Het gedurende de planperiode zo doelmatig en doeltreffend mogelijk faciliteren van de primaire programma's. Doel is dat de organisatie zich een planmatige manier van werken in 2009 en 2010 'eigen' maakt. Daarnaast is een optimale bedrijfsvoering met 'Het huis op orde' in 2010 de eerste doelstelling in de ontwikkeling van het waterschap tot waterautoriteit.

Maatregelen

Om deze doelen in 2015 te bereiken worden in 2010 in grote lijnen de volgende maatregelen/ werkzaamheden uitgevoerd:

Informatievoorziening bedrijfsprocessen

- Het migreren van Novell naar Windows (2009 / 2010). Dit wordt naar verwachting in april 2010 opgeleverd;
- Het opwaarderen van Iris naar de 1.1 versie. In 2009 was deze versie niet voldoende uitontwikkeld;
- Het ondersteunen van de reorganisatie met het ontsluiten van managementinformatie en de inrichting van de bijbehorende systemen;

Control en verantwoording

- Het opstellen van beleid ter voorkoming van Misbruik en Oneigenlijk gebruik (zogenaamd M&O-beleid) in het 1e halfjaar van 2010 (doorgeschoven van 2009);
- Het opstellen van een kader voor het uitvoeren van audits (t.b.v. uniformiteit van dit soort onderzoeken). In 2009 is dit gestart en in 2010 zal het worden afgerond;
- Het onderzoeken van de Planning & Control-cyclus en het uitvoeren van een onderzoek naar de beheersing van het personeelsbudget;
- Het actualiseren van de risicoparagraaf in de Perspectiefnota en Jaarplan (risico's welke gedekt moeten worden uit het weerstandsvermogen). Actualisatie wordt gecombineerd met een algemeen traject van risicomangement binnen de organisatie. De leereffecten uit projectrisicomangement (in 2009 evaluatie) worden hierbij meegenomen.

Juridisch en financieel beheer

- Het verder implementeren van de Waterschapswet, de Waterwet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) in de organisatie. In het kader van de Waterschapswet zal door het Dagelijks Bestuur nadere uitwerking worden gegeven aan doelmatigheid en doeltreffendheid;
- Het verder implementeren van rechtmatigheid in de organisatie. Zowel intern als extern (door de accountant) zal getoetst worden op (financieel) rechtmatig handelen. De doelstelling is dat bij de jaarrekening 2010 een goedkeurende verklaring wordt ontvangen van de accountant op zowel getrouwheid als op financiële rechtmatigheid;
- Het opnieuw aanbesteden van de accountantsdiensten.

Mens en organisatie

- Het ondersteunen van het reorganisatieproces. Voor meer informatie wordt verwezen naar het hoofdstuk waarin specifiek op de reorganisatie wordt ingegaan;
- Het implementeren van de HR-cyclus (HR = human resources) door de werknemers en de leidinggevenden, mede op basis van de evaluatie van de proef in 2009. Goede prestaties en plezier in het werk staan hierin voorop. De werkgever zorgt blijvend voor goede faciliteiten zodat medewerkers hun werk optimaal, efficiënt en effectief uit kunnen voeren;

- Het verankeren van strategisch HR-beleid in de organisatie. Speerpunten zijn: loopbaan- en mobiliteitsbeleid, kennismanagement (behoud, uitwisseling en ontsluiting) en levensfasebeleid;
- Het gericht sturen op in-, door- en uitstroom van medewerkers;
- Het implementeren van E-hrm in de organisatie. Medewerkers en leidinggevenden worden daarmee in hun werk ondersteund met digitale HR-informatie en de mogelijkheid van digitale verwerking van HR-gegevens.

Facilitair beheer

- Het specifiek aandacht besteden aan het aspect duurzaamheid in de programma's van eisen voortvloeiend uit het Inkoopjaarplan 2010;
- Het actief betrokken zijn bij de verdere uitrol van maatregelen voortvloeiend uit de facilitaire Waterschapbenchmark 2009;
- De aanzet tot het reviseren van de klimaatvoorziening in het waterschapshuis met de aanpassing van de luchtbehandelingkast. Aanbevelingen uit een in 2009 uitgevoerd onderzoek zijn leidend hiervoor;
- Het realiseren van een oplossing voor de vijver in combinatie met de grijswatervoorziening;
- Het aanpassen van de AB-zaal aan de veranderde bestuurssamenstelling en de veranderde interne vergaderbehoeften.

Veiligheid, Gezondheid en Welzijn (VGW)

- Het aanpassen van het dienstverleningspakket vooruitlopend op de toekomstige organisatiestructuur. De ondersteuning en de advisering worden meer afgestemd op de specifieke kenmerken van elk organisatieonderdeel.
- Het uitvoeren van de speerpunten 2010. Dit zijn het voorkomen en verminderen van (bijna) ongevallen door de verdere ontwikkeling en borging van:
 - Het volgens de richtlijnen veilig werken in besloten ruimtes;
 - Het volgens de richtlijnen veilig werken met arbeidsmiddelen en machines;
 - Het volgens de richtlijnen veilig werken met machines in het verkeer.

Middelen

Basis voor de financiële uitwerking in de onderstaande tabel zijn de reguliere werkzaamheden én de lijst met voorgenomen investeringen van 2010 zoals die is opgenomen in bijlage F.

Tabel: Saldo lasten en baten programma Bedrijfsvoering 2010

Verschillen 2009 en 2010

In vergelijking met 2009 dalen de saldokosten met € 490.000, hoofdzakelijk veroorzaakt door:

- hogere baten van € 1.502.000 als gevolg van het eenmalig niet opnemen van een dividendopbrengst van € 800.000 in 2009. Wegvallen onttrekking negatieve bestemmingsreserve WOZ kosten van € 372.000 en verhoging bijdrage van derden ivm uitvoering werkzaamheden van € 160.000;

bestemmingsreserve WOZ kosten van € 372,000 en verhoging bijdrage van derden ivm uitvoering werkzaamheden van € 160.000;

- lagere kapitaallasten van € 320.00;
- hogere personeelskosten ad. € 370.000;
- hogere uitgaven goederen en diensten van € 965.000 hoofdzakelijk veroorzaakt door extra kosten voor de organisatieontwikkeling € 300.000, ICT 150.000 en de overheveling deel tractie voorheen in programma 2 € 250.000 en een verhoging van de raming voor de kwijtschelding van € 140.000 inclusief oninbaarheid

6. Organisatie

In de Strategienota zijn helder beschreven de uitgangspunten en filosofie waarheen het Waterschap zich dient te bewegen de komende jaren, met als resultaat de erkenning van het zijn van "waterautoriteit".

Dit gebeurt door:

- Het werk te doen dat het waterschap volgens de taken moet doen en dit zichtbaar te maken;
- Het werk goed en efficiënt uit te voeren;
- Het werk uit te voeren in goed contact met de buitenwereld.

We doen ons werk goed, maar het is te verbeteren. In lijn met de Strategienota willen we de interne processen en onze houding naar buiten verbeteren.

De interne verandering begint bij de mensen in de organisatie door vanuit een **'grondhouding'** samen te werken. Dit betekent planmatig werken, kritisch zijn, elkaar bevragen, open en eerlijk zijn, gezamenlijk prioriteiten stellen, elkaar vroegtijdig betrekken in ontwikkelingen, anderen ruimte geven voor inbreng, afspraken nakomen en efficiënt werken. De mensen staan als collectief voor de oplossing. De bedrijfsvoering wordt verbeterd met onder andere het uitvoeren van audits en het verbeteren van de bedrijfsinformatiesystemen. De energie die in de organisatie wordt gestopt moet met betere procesbeheersing, betere projectbeheersing en samen zoeken naar synergie binnen afdelingen en over afdelingen heen leiden tot een goed gestroomlijnde organisatie, waar de te leveren producten tegen zo laag mogelijk kosten worden geproduceerd.

Inmiddels is een besluit genomen over de grote lijn (hoofdstructuur) voor de nieuwe organisatie. De reorganisatie leidt tot een waterschap dat beter is ingericht op de eisen van een voortdurend veranderende maatschappij en beter in staat is de dwarsverbanden binnen en buiten tot stand te brengen. Nieuwe werkzaamheden krijgen een plaats in de organisatie en kwaliteiten en talenten van medewerkers worden beter benut. De reorganisatie vindt in een aantal stappen plaats. Op dit moment is de nieuwe hoofdstructuur geformuleerd en wordt er nadere uitwerking gegeven aan de 'fijnstructuur'. De nieuwe hoofdstructuur omvat naast een aanpassing van de organisatiestructuur ook een wijziging in de manier van aansturen (sturing). In de nieuwe structuur is gekozen voor een tweehoofdig directiemodel met daarin een secretaris-directeur en een adjunct-directeur. De secretaris-directeur richt zich hoofdzakelijk op de bestuurlijke en externe kant en de adjunct-directeur richt zich op de interne organisatie. De directie heeft integrale verantwoordelijkheid voor het totaal, maar de secretaris-directeur is en blijft eindverantwoordelijk. De hoofdstructuur gaat uit van een inrichting van de organisatie naar vier werksoorten te weten:

1. Beheer & Onderhoud
2. Projecten
3. Strategie & Programma
4. Bedrijfsvoering

Er is een directie i.o. benoemd bestaande uit een secretaris-directeur en een adjunct-directeur die het proces verder zal begeleiden. De verdere uitwerking krijgt zijn beslag in het eerste half jaar van 2010. Het is de bedoeling om het reorganisatietraject snel maar zorgvuldig te doorlopen. Belangrijk uitgangspunt is dat tijdens de organisatieontwikkeling het werk doorgaat. De winkel blijft open om de doelen van het jaarplan te behalen.

Het Bestuur kan zijn missie en strategie alleen waarmaken wanneer de organisatie een integraal, doeltreffend en transparant geheel vormt, rechtmatig werkt en stuurbaar is. Al met al een complexe opgave die in 2010 veel van de mensen in de organisatie en van het bestuur zal vragen.

7. Waterschapsbelastingen

7.1 Belastingstelsel

Het belastingsstelsel omvat drie heffingen:

- Verontreinigingsheffing;
- Zuiveringsheffing;
- Watersysteemheffing.

De verontreinigingsheffing is voor directe lozingen op het oppervlaktewater. Het tarief is gelijk aan het tarief voor de zuiveringsheffing. De opbrengsten hiervan gaan naar het Watersysteem. De zuiveringsheffing is de heffing van huishoudens en bedrijven en is qua heffingssystematiek in grote lijn gelijk aan de huidige zuiveringsheffing. Huishoudens betalen een forfait van 3 VE's waarbij alleenwonenden kunnen opteren voor 1 VE. Bedrijven betalen naar de vuillast waarbij de maatstaf voor heffing op zuurstofbindende stoffen is aangepast van 136 naar 150 gram per VE per dag.

De kosten van het Watersysteem moeten worden opgebracht door 4 categorieën te weten:

- Ingezetenen;
- eigenaren gebouwd;
- eigenaren natuur;
- eigenaren (overig) ongebouwd.

In de vergadering van Algemeen Bestuur van 25 juni 2008 is de kostentoedeling vastgesteld. De kostentoedeling watersysteem is als volgt:

- 25% aan de ingezetenen;
- 18,2% aan de zakelijke gerechtigden van ongebouwde onroerende zaken niet zijnde natuurterreinen;
- 0,2% aan de zakelijke gerechtigden van natuurterreinen;
- 56,6% aan de zakelijke gerechtigden van gebouwde onroerende zaken.

Bij de watersysteemheffing wordt geen gebruik worden gemaakt van tariefdifferentiatie behalve bij de categorie buitendijks gelegen gebouwde en ongebouwde onroerende zaken (niet zijnde natuurterreinen). De korting op het tarief is vastgesteld op 75%.

De categoriegebonden kosten (kosten verkiezingen, WOZ-kosten en kwijtschelding) worden toegerekend aan de betreffende categorieën.

7.2 Belastingheffing

De saldokosten over de heffingsgrondslagen watersysteem en zuiveren zijn als volgt verdeeld:

Tabel: Ontwikkeling verdeling saldokosten over watersysteem en zuiveren

Tabel: Tarievenontwikkeling 2009-2010

In het Jaarplan is rekening gehouden met een stijging van de WOZ waarden van 0,98% met als gevolg dat de heffingseenheid wijzigt.

De grote stijging van het tarief voor natuur wordt veroorzaakt door een aanzienlijke lagere oppervlakte (ruim 6.000 ha) dan in 2009. Het gevolg hiervan is dat de oppervlakte voor het ongebouwd weer toeneemt waardoor, naast het lagere kostenniveau, de tarieven ten opzichte van 2009 dalen.

8. Overige paragrafen

8.1 Weerstandsvermogen, reserves en voorzieningen

Conform artikel 4.19 van het Waterschapsbesluit (2007) wordt onderstaand ingegaan op de volgende drie zaken:

- a. inventarisatie weerstandscapaciteit
- b. inventarisatie van de risico's
- c. beleid betreffende weerstandscapaciteit en de risico's

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe het staat met de financiële positie van het waterschap. Niet elke tegenvaller kan direct leiden tot belastingverhoging. Hiervoor moet weerstandsvermogen beschikbaar zijn. De bronnen waarmee tegenvallers kunnen worden gedekt wordt weerstandscapaciteit genoemd. Voor het vaststellen van de hoogte van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in de risico's die het waterschap loopt én inzicht in de weerstandscapaciteit. Als 'incidentele' weerstandscapaciteit kan worden genoemd de algemene reserve. De 'structurele' weerstandscapaciteit bestaat uit de belastingcapaciteit. Dit zijn middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de exploitatie op te kunnen vangen. De belastingcapaciteit is bij waterschappen moeilijk objectief vast te stellen. De belastingtarieven zijn (in principe) niet gemaximeerd.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen (artikel 4.8 Waterschapsbesluit):

- a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover het waterschap beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (voorbeeld de algemene reserve, de belastingcapaciteit of stille reserves);
- b. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in de volgende ratio:

$$\frac{\text{beschikbare capaciteit}}{\text{benodigde capaciteit}}$$

De hoogte van het weerstandsvermogen wordt bepaald op basis van de risico's die zich kunnen voordoen. Meer dan 1 keer de benodigde capaciteit is niet noodzakelijk. Bedrijfseconomisch is het ook af te raden om meer dan 1 keer de capaciteit aan te houden. Het meerdere aan beschikbare capaciteit kan beter ingezet worden voor andere doeleinden.

a. Inventarisatie weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel is de stand van de reserves en voorzieningen opgenomen aan het begin en einde van het jaar 2010. Conform het besluit van het Algemeen Bestuur van 2 september 2009 zijn de bestemmingen van enkele bestemmingsreserves vervallen waardoor de vrijkomende bedragen ten gunste zijn gebracht van de algemene reserve. Op basis van het vastgesteld beleid (zie punt c hieronder) wordt alleen de algemene reserve aangemerkt als bron voor weerstandscapaciteit. Ultimo 2010 bedraagt de weerstandscapaciteit voor de taak *Watersysteem* € 1,5 miljoen en voor de taak *Zuiveren* € 2,6 miljoen.

De nog aanwezige bestemmingsreserves worden aangewend voor het doel te weten:

- Watersysteem: betreft reserves voor baggeren € 130.000; gemaal De Slokkert € 432.000; sanering waterbodems € 1.000 en gemaal De Lieuwe € 145.000
- Zuiveren betreft een reserve voor achterstallig onderhoud van € 109.000
- Algemeen: betreft een reserve voor aankleding waterschapshuis van € 25.000
- Oude leidingen: betreft de reserve buiten gebruik gestelde persleidingen (samen met Hunze en Aa's in beheer)

De voorzieningen hebben betrekking op de reservering voor afschrijvingen investeringen welke ondergebracht zijn in de Waterlandstichting (€ 9,9 miljoen eind 2010) en voor de personeels- en bestuurskosten zoals wachtgeld en pensioenen (€ 1,3 miljoen ultimo 2010).

Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

In het Jaarplan 2010 is rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserves van € 1.500.960. Het betreft een onttrekking aan het Cultuur Historisch Fonds van € 160.000 en € 33.000 aan de reserve De Slokkert. Overeenkomstig het besluit van het Algemeen Bestuur in september 2009 zijn de bestemmingsreserves Projecten integraal waterbeheer ad € 770.000 en Onderhoud kunstwerken ad. € 538.000 overgeboekt naar de algemene reserve Watersysteem. Ten behoeve van pensioen- en wachtgeldvoorzieningen voormalig bestuur en voormalig personeel is er in het Jaarplan 2010 rechtstreeks € 285.500 ten laste van de voorziening algemeen gebracht. Voor het overige vinden er geen onttrekkingen plaats.

b. Inventarisatie van de risico's

Bij het vaststellen van het weerstandsbeleid in mei 2009 zijn de belangrijke **strategische en tactische risico's** in beeld gebracht. Daarbij is bepaald welke risico's afgedekt zouden moeten worden door het weerstandsvermogen. Samengevat zijn per programma de volgende risico's benoemd:

Waterveiligheid en rampenbestrijding (1)

1. Minder geld van het Rijk voor de verzwaaring van de primaire keringen. Gevolg: hoger kosten waterschap.
2. Doorbraak in de primaire en of regionale keringen waardoor overstroming. Gevolg: schade aan gebouwen, gronden en gewassen.
3. Primaire en regionale keringen voldoen niet tijdig aan de normen. Gevolg: bestuurlijk onrust en imagoschade. Daarnaast op korte termijn aanvullende maatregelen.

Voldoende en gezond water (2)

1. Ten gevolge van klimaatwijzigingen moeten eerder dan verwacht maatregelen worden genomen (bijv. bouw van een nieuw gemaal te Lauwersoog). Gevolg: kosten eerder dan gepland.
2. Door overvloedige regenval overlast in de omgeving. Gevolg: schade aan gebouwen, gronden en gewassen.
3. Noodzakelijkerwijs onder water zetten van een polder (bij overvloedige regen). Gevolg: aansprakelijk stelling door derden en indienen van claims.
4. Kosten maatregelen bodemdaling niet of onvoldoende vergoed door de NAM. Gevolg: tekort op de jaarlijkse exploitatiebegroting.

5. Sluizencomplex Lauwersoog niet of onvoldoende inzetbaar. Gevolg: schade aan eigendommen van derden en mogelijk extra kosten voor beheer en bediening.

Gezuiverd water (3)

1. Rendement op de belegging fonds oude leiding lager dan verwacht. Gevolg: de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's (respectievelijk 48,9 en 51,1%) staan voor eventuele tekorten bij de sanering.
2. De in de Waterlandstichting ondergebrachte investeringen moeten eerder dan verwacht worden teruggekocht c.q. de huursom wordt aangepast (uitspraak Belastingdienst). Gevolg: verhoging lasten met terugwerkende kracht.
3. Aanspraak op de garantstelling voor de leningen Waterlandstichting. Gevolg: betaling rente en aflossing van de lening.

Water en maatschappij (4)

1. Aanspraak op de garantstelling voor Rionoord (aandeel 25%). Gevolg: betaling van niet gedekte aanloopkosten Rionoord én afboeking verstrekte lening.

Bedrijfsvoering (5)

1. Aanspraak op de garantstelling voor lening Hefpunt. Gevolg: betaling rente en aflossing van de lening.
2. Aanspraak op de garantstelling voor Waterschapshuis. Gevolg: betaling rente en aflossing van de lening.

De financiële gevolgen van de risico's zijn eveneens in mei 2009 in kaart gebracht (minimaal, verwacht en maximaal gevolg). Indien alle risico's zich gelijktijdig voordoen bedraagt het verwacht nadelig effect € 18 miljoen. Uitgaande van een kansbenadering wordt het verwacht nadelig effect geraamd op € 10 miljoen. Zonder de risico's bij de primaire waterkeringen (nummers 1 en 2; deze risico's zijn waterschapsoverstijgend) is een weerstandsvermogen noodzakelijk van € 6 miljoen. Gesplitst naar de twee taken van het waterschap is dit een bedrag van € 3,9 voor Watersysteem en € 2,1 voor Zuivering. Dit leidt tot het volgende overzicht van het weerstandsvermogen (x € 1 miljoen):

	Beschikbaar	Benodigd	Factor
Watersysteem	1,5	3,9	0,4
Zuivering	2,6	2,1	1,2

Voor de taak Watersysteem is er derhalve sprake van tekort aan beschikbaar weerstandsvermogen van € 2,4 miljoen. In de komende jaren zal dit tekort worden weggewerkt vanuit de mogelijke toekomstige positieve resultaten bij de jaarrekeningen. Extra heffing om het tekort weg te werken zal niet plaatsvinden.

De onderstaande **operationele risico's** hebben een directe relatie met het beleidsjaarplan 2010:

1. Bij meerdere programma's is sprake van achterstallig onderhoud. De jaarlijkse budgetten zijn hierop niet aangepast.
2. De exploitatielasten (goederen en diensten) zijn zo goed mogelijk aangesloten bij de ervaringen in 2009 waarbij echter 'scherp' is gecalculeerd. Het risico is aanwezig van overschrijding van lasten. Een voorbeeld hiervan zijn de energiekosten voor gemalen. Uitgegaan is van een 'normaal' jaar (gemiddeld) wat betreft de neerslag. Ook de hoogte van de energieprijzen is een risico.
3. Bij het bepalen van de personeelskosten is rekening gehouden met een generieke loonstijging van 1,5%. De onderhandelingen over een nieuwe CAO lopen nog (per 1

- september 2009 is de looptijd van de huidige CAO verstreken). De werkelijke verhoging kan afwijken van de verwachting.
4. Geen rekening is gehouden met een toename van de pensioenpremie op 1 januari 2010. Het is niet zeker of een verhoging noodzakelijk is vanwege een te lage dekkingsgraad bij het pensioenfonds.
 5. Door de reorganisatie zullen medewerkers opnieuw geplaatst worden. Daarbij wordt ook gewerkt met een nieuw functieboek. Geen rekening is gehouden met mogelijke gevolgen van opwaardering van functies of kosten van inpassing personeel.
 6. Voor wat betreft nieuwe investeringen zijn alleen die investeringen opgenomen waarvan zeker is dat deze kunnen worden uitgevoerd. Lopende het jaar kunnen zich (externe) situaties gaan voordoen waardoor nieuwe investeringsvoorstellen moeten worden gedaan.
 7. Projectbudgetten worden overschreden door tegenvallers.
 8. Ten behoeve van het reorganisatieproces is rekening gehouden met een verminderde inzet van het eigen personeel op de 'normale' werkzaamheden (5-10%). In werkelijkheid kan dit afwijken van de raming.
 9. Bij de programma's zijn op enkele punten verbeterstappen aangekondigd welke mogelijk kunnen leiden tot lagere lasten. Te noemen zijn o.a. het verbeteren van het droge stofgehalte van het zuiveringsslib (lagere lasten slibverwerking) en maatregelen om energieverbruik terug te dringen.
 10. Bij de renteberekening van nieuwe geldleningen is uitgegaan van een rentepercentage van 4,5% (over € 25 miljoen). De werkelijke rente kan hiervan afwijken.
 11. Bij de bepaling van het aantal hectaren voor natuurterreinen en ongebouwd is geen rekening gehouden met de mogelijke gevolgen op ingediende bezwaarschriften van terreinorganisatie. Overleg met het Bosschap vindt nog plaats. Rekening is gehouden met minder hectaren voor natuur waardoor de prijs per hectare is gestegen.

Aanvullende strategische risico's zijn dat door het doorschuiven van investeringen mogelijk de doelen uit het vastgestelde Waterbeheerplan in 2015 niet of slechts ten dele worden gehaald. Ook de KRW-doelstellingen en -verplichtingen worden mogelijk niet gehaald. Evenzo waar het gaat om het wegwerken van het achterstallig onderhoud in baggerwerkzaamheden. In 2010 zal de stand van zaken worden geïnventariseerd zodat in 2011 en volgende jaren gepaste maatregelen kunnen worden genomen om de doelen waar mogelijk wel te halen.

De hiervoor genoemde operationele risico's kunnen nadelige maar ook positieve financiële gevolgen hebben. Hiervoor is in principe de post onvoorzien beschikbaar. Echter deze post is beperkt tot een bedrag van € 50.000. Bij de voor- en najaarsrapportage zal ingegaan worden op bovengenoemde operationele risico's zodat eventueel noodzakelijke bijsturing kan plaatsvinden.

c. Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's

In de vergadering van het Algemeen Bestuur op 13 mei 2009 is het beleid vastgesteld. Besloten is tot het volgende:

1. De algemene reserve wordt als bron gezien voor de weerstandscapaciteit. De ruimte in het verhogen van belastingtarieven wordt niet aangemerkt als bron voor de weerstandscapaciteit.
2. Voor de gewenste hoogte van het weerstandsvermogen, uitgedrukt in een ratio, wordt minimaal uitgegaan van 0,8 en maximaal 1,2 maal de benodigde capaciteit.
3. Ten laste van het weerstandsvermogen worden de volgende soorten risico's gebracht:
 - a. risico's waarbij er sprake is van een financieel effect op reeds afgesloten boekjaren;
 - b. risico's die de "normale" bedrijfsvoering overstijgen (richtlijn hiervoor zijn de risico's uitkomende boven € 500.000 verwacht risico per jaar);
 - c. risico's voortkomende uit garantstellingen;

- d. risico's voortkomende uit een nalatigheid uit het verleden (bijvoorbeeld een investering is in het verleden niet uitgevoerd of er is sprake van achterstallig onderhoud);
 - e. risico's bij de uitvoering van de grotere investeringsprojecten (als norm is hiervoor aangehouden een risicobedrag van 15% van het jaarbudget voor benoemde risicovolle projecten)
4. Er worden geen simulatietechnieken toegepast bij de (financiële) waardering van risico's in relatie tot de hoogte van het weerstandsvermogen. Als basis voor het aanhouden van weerstandsvermogen (kansberekening) wordt gerekend met: 10% van het minimale gevolg, 50% van het verwacht gevolg én 1% van het maximaal gevolg.

8.2 Verbonden partijen

Het waterschap is uit beleidsoverwegingen samenwerkingsverbanden aangegaan met een aantal partijen. De belangrijkste worden hieronder genoemd.

Gemeenschappelijke regeling met Hunze en Aa's

In de reglementen van de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest is bepaald dat het waterschap samenwerkt met een of meer andere waterschappen ten behoeve van een doelmatige uitoefening van grootschalige taakonderdelen en dat daartoe een regeling wordt aangegaan. Besloten is een samenwerking aan te gaan in de vorm van een gemeenschappelijke regeling voor de volgende onderwerpen.

- Het beheer van zuiveringstechnische werken met grensoverschrijdend afvalwater.
- De verwerking van primair zuiveringsslib.
- Het ontwateren van zuiveringsslib.
- De eindverwerking van zuiveringsslib.
- Het beheer van het fonds buiten gebruik gestelde leidingen.
- Het beheer en bediening van coupures te Delfzijl.
- Het laboratorium.

Gemeenschappelijke regeling Hefpunt

Per 1 september 2007 is ter uitvoering van de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen een gemeenschappelijke regeling (Hefpunt) aangegaan door de waterschappen Fryslân, Hunze en Aa's en Noorderzijlvest. De samenwerking is gericht op een zo doeltreffende en doelmatige wijze van heffing en invordering van waterschapslasten. De strategie op langere termijn is uit te groeien tot een regionaal belastingkantoor voor lokale overheden. Dit betekent dat gemeenten ook nadrukkelijk worden benaderd om hen te interesseren voor samenwerking bij het heffen en invorderen van lokale heffingen. Het unierapport "Waterschappen zoeken fiscale partners" concludeert namelijk ook dat het grootste synergievoordeel is te behalen door middel van samenwerking met gemeenten. Dit komt doordat er gebruik wordt gemaakt van veelal dezelfde gegevens en gegevensbronnen.

Waterschapshuis

Het Waterschapshuis is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor de 26 waterschappen op het gebied van Informatie en Communicatie Technologie. Het Waterschapshuis heeft als doel het bevorderen van samenwerking op het gebied van ICT tussen de waterschappen en de andere overheden die actief zijn in de natte sector. Onder begeleiding van Het Waterschapshuis spannen de waterschappen zich gezamenlijk in om de kwaliteit van de digitale dienstverlening naar burgers en bedrijven te verbeteren. Daarnaast is het streven gericht op een aanzienlijke kostenbesparing op alle ICT-uitgaven.

Bij het realiseren van deze doelen heeft Het Waterschapshuis een tweeledige functie: die van regisseur (waar vraag en antwoord samenkomen) en die van interne opdrachtnemer van de deelnemende waterschappen. Het Waterschapshuis vervult de beide functies (regisseur en opdrachtnemer) in nauw samenspel met de deelnemende waterschappen, de Unie, de programmacommissies en de Vereniging van Directeuren Waterschappen (VDW). De

waterschappen (een aantal of alle 26 samen) geven hun interne opdrachten in de regel rechtstreeks aan Het Waterschapshuis. De ledenvergadering van de Unie van Waterschappen kan namens de waterschappen collectieve opdrachten verlenen.

RioNoord

Waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest en Waterbedrijf Groningen nemen gezamenlijk deel in een rioleringsbedrijf om voor gemeenten in de provincie Groningen rioleringsstaken uit te voeren. Met deze samenwerking wordt een structurele kostenbesparing in de waterketen bewerkstelligd en de kwaliteit van de rioleringszorg gewaarborgd en/of vergroot. Hierdoor wordt tevens een positief effect verkregen op de oppervlaktewaterkwaliteit. Met dit initiatief wordt invulling gegeven aan het landelijke waterketenbeleid door een structurele samenwerking tussen partijen in de waterketen te bewerkstelligen. De aandelen van RioNoord zijn als volgt verdeeld: 50% waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest en 50% Waterbedrijf Groningen. Het aandeel van de waterschappen is gelijk verdeeld over de beide organisaties.

Overige

Daarnaast zijn er nog een aantal lichte samenwerkingsverbanden met de waterschappen Frysland en Reest en Wieden inzake het zuiveren over de grens .

8.3 Financiering

Algemene interne en externe ontwikkelingen die van invloed zijn op de financieringsfunctie

Als gevolg van de Wet financiering decentrale overheden zijn de waterschappen verplicht een financieringsparagraaf in het jaarplan (en de jaarverslaggeving) op te nemen. Deze paragraaf in het jaarplan is, in samenhang met het treasurystatuut op basis van artikel 108 van de nieuwe Waterschapswet, een belangrijk instrument voor het transparant maken, en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren, van de treasuryfunctie.

De nieuwe Waterschapswet samen met de nieuwe verslaggevingsregels in het Waterschapsbesluit, verankeren de hoofdlijnen van beleid krachtig in artikel 16 van de verplichte verordening op de uitgangspunten voor het beleid, voor het beheer en voor de inrichting van de beleids- en verantwoordingsfunctie van het Waterschap Noorderzijlvest. In het Jaarplan 2010 is de interne kostentoerekening toegepast conform 2009. Deze toerekening is gebaseerd op het landelijk rekenmodel van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Unie van Waterschappen. In de loop van 2010 zal worden nagegaan of de interne toedeling nog actueel is en zullen eventuele wijzigingen aan het Bestuur worden voorgelegd. In november publiceert de Unie van Waterschappen een nieuw model financieringsstatuut (treasurystatuut), waarmee de aansluiting tussen de nieuwe verordening en het op het Unie-model gestoelde nieuwe financieringsstatuut in nadere beleidsregels zal worden uitgewerkt. Dit nieuwe financieringsstatuut zal in de loop van 2010 aan het Dagelijks Bestuur worden aangeboden.

De kredietcrisis is aanleiding geweest tot het aanpassen van het stelsel van regelgeving in de financiële markten. Een en ander heeft ook gevolgen voor het financieringsstatuut. Waar voorheen onder andere kon worden afgegaan op de credit rating die wordt afgegeven door de Nederlandse Bank, zal in de nabije toekomst het algemene beleid rond financiering (veel) voorzichtiger luiden.

Overigens financiert het Waterschap Noorderzijlvest haar taken in voorkomende gevallen nagenoeg uitsluitend via eigen financieringsmiddelen en de Waterschapsbank en heeft niet voldoende overtollige middelen om deze uit te zetten.

De ontwikkeling van de rente (rentevisie)

Een rentevisie is een toekomstverwachting over de renteontwikkeling, op basis waarvan een financierings- en beleggingsbeleid wordt gevoerd. Afhankelijk van de (interne- of externe) ontwikkelingen zal het waterschap haar rentevisie actualiseren. De rentevisie zal daarbij worden

gebaseerd op de rentevisie van enkele gezaghebbende financiële instellingen, zoals de huisbankier. Afstemming van het beleid op de rentevisie betekent bijvoorbeeld het uitstellen van uitzettingen met een lange looptijd op het moment dat men een rentestijging verwacht.

Korte rente

De ECB heeft in begin oktober laten doorschemeren voorlopig niets aan het rentebeleid te wijzigingen. De korte rente ligt zo vast als een huis. De 3-maands Euribor komt nauwelijks van zijn plaats en beweegt zich de laatste maanden tussen 0,75% en 0,73%. De banken verwachten de komende 3 maanden geen beweging. Over een jaar zijn de tarieven naar verwachting weliswaar verdubbeld, maar het absolute niveau blijft bijzonder laag.

Lange rente

De lange rente (10 jaar) heeft begin oktober het meest recente dieptepunt bereikt op 3,39%. De ECB is dan ook positief gestemd en geeft aan dat een voorzichtig herstel zich heeft doorgezet en de daling van de kredietverlening is aan het afzwakken. Omdat inflatie nog buitenbeeld is, zijn de verwachte rentestijgingen zeer gematigd.

Tabel: Financieringsbehoefte Jaarplan 2010 (x € 1.000)

De dekking van dit financieringstekort kan gedeeltelijk plaatsvinden door gebruik te maken van kort geldfaciliteiten (tot één jaar). Uiteraard is een en ander afhankelijk van de rentestand en ontwikkelingen op dit terrein.

Het is gezien de huidige rentestand en de verwachte ontwikkelingen niet lastig een keuze te maken op welke wijze (kort/lang) in financieringsbehoefte moet worden voorzien. De debetrente in rekening-courant is lager dan 1%. Uiteraard wordt bij de keuze tussen lang of kort rekening gehouden met de in de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) aangegeven criteria voor de kasgeldlimiet. Deze kasgeldlimiet is de limiet voor de kortgeldpositie en is voor de waterschappen vastgesteld op 23% van de begrote exploitatielasten over een jaar. Concreet

betekent dit dat het waterschap bij overschrijding van deze limiet verplicht is maatregelen te nemen in de sfeer van het afsluiten van vaste geldleningen. Het is niet mogelijk het moment aan te geven waarop leningen zullen moeten worden afgesloten, omdat een en ander sterk afhankelijk is van het moment waarop aan de verplichtingen voor nieuwe investeringen moet worden voldaan en wat op dat moment de stand van de liquide middelen is. Een ander belangrijk criterium in de wet FIDO is de renterisiconorm. Deze norm is voor de waterschappen vastgesteld op 20 % van de vaste schuld per 1 januari van een jaarplanjaar. Zodra deze norm wordt overschreden dienen herfinancieringmaatregelen te worden getroffen.

Vaste activa

De vaste activa betreffen de nog niet afgeschreven investeringen per 1 januari 2010. Hierbij is uitgegaan van de werkelijke cijfers per 31-12-2008 en de aangepaste voorgenomen investeringen voor het jaar 2009. Hierin zijn tevens begrepen investeringen waarvoor in voorgaande jaren kredieten zijn verleend, maar waarvan de uitvoering nog doorloopt. De afschrijvingslast in 2010 van de investeringen bedraagt € 8,8 miljoen. Voor de nieuwe investeringen in 2010 wordt verwezen naar bijlage F. In bijlage D zijn de financiële activa weergegeven. In dit Jaarplan is ervan uitgegaan dat de voorgenomen investeringen 2010 zullen worden gerealiseerd.

Eigen vermogen (EV)

Reserves behoren tot het eigen vermogen en zijn verdeeld in algemene- en bestemmingsreserves. De algemene reserve wordt aangehouden als weerstandsvermogen voor onvoorziene uitgaven en heeft feitelijk een bufferfunctie, terwijl de bestemmingsreserves worden aangehouden voor vooraf bepaalde specifieke doelen. Conform het besluit van het Algemeen Bestuur (september 2009) zijn de bestemmingsreserves Projecten Integraal Waterbeheer en Onderhoud kunstwerken respectievelijk € 770.000 en € 538.000 overgeboekt naar de Algemene reserves. Niet onder de bestemmingsreserves is opgenomen de reserve "Beheer oude leidingen". Deze reserve wordt mede ten behoeve van het waterschap Hunze en Aa's beheerd door het waterschap Noorderzijlvest. Het beheer hiervan vindt buiten het Jaarplan van het waterschap plaats en heeft ten gevolge hiervan geen invloed op de financieringspositie van Noorderzijlvest. Het saldo van het fonds zal inclusief niet gerealiseerde koerswinsten naar verwachting per 1 januari 2010 € 4,8 miljoen bedragen.

In vergelijking met 2009 is het eigen vermogen gedaald met een bedrag van € 1,9 miljoen. Deze daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de verwerking van het resultaat over 2008, waarmee in het Jaarplan 2009 geen rekening is gehouden.

Voorzieningen

In het jaarplan 2010 is ten laste van de voorzieningen een bedrag van € 285.500 gebracht. Het betreft hier een onttrekking uit de Pensioen- wachtgeldvoorziening van voormalig personeel en bestuur.

Vreemd vermogen

Het vreemd vermogen bestaat uit langlopende geldleningen. In bijlage E is een overzicht opgenomen van de betreffende geldleningen. Het gemiddelde rentepercentage op vreemd vermogen bedraagt 4,6%.

Financieringstekort

Het financieringstekort loopt in het jaar 2010 naar verwachting op naar € 25 miljoen.

De kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een belangrijk wettelijk criterium voor het korte vreemd vermogen en is in de wet gesteld op 23% van begrote exploitatielasten over een jaar (2010: 67,6 miljoen). Voor het Beleidsjaarplan 2010 betekent dit een kasgeldlimiet van € 15,5 miljoen. Deze limiet voor de kortgeld positie zal voor het jaar 2010 bij de bank worden aangevraagd.

Bij overschrijding van deze limiet is het waterschap verplicht maatregelen te nemen in de sfeer van het afsluiten van vaste geldleningen of tijdelijke kasgeldleningen.

De renterisiconorm

Nog een toetsingscriterium is het renterisico voor de lange schulden. Hiermee bedoeld de wetgever het bedrag aan vreemd vermogen waarover in de toekomst een hogere dan wel lagere rente moet worden betaald dan thans bestuurlijk wenselijk wordt geacht. Bij een gelijkmatige opbouw van de leningenportefeuille wordt het renterisico op de vaste schuld gespreid over de jaren. Een verandering van de rente werkt zodoende vertraagd door op de rentelasten in enig jaar. Het renterisico mag de renterisiconorm in beginsel niet overschrijden.

De eigen verantwoordelijkheid van het openbaar lichaam voor het ontwikkelen van een beleid t.a.v. de lange termijn financieringsbehoefte speelt een belangrijke rol. Wel wordt door het stellen van een norm de toezichthouder een expliciet handvat aangeboden bij de beoordeling van het renterisico op de vaste schuld van openbare lichamen. Overschrijding van de norm kan voor de toezichthouder aanleiding zijn om voorafgaand toezicht in te stellen.

Als norm voor het renterisico wordt een percentage van de vaste schuld per 1 januari van het Jaarplan aangehouden. Dit percentage is wettelijk vastgesteld op 20%. Absoluut gezien betekent dit voor het planjaar 2010 een bedrag van € 19,5 miljoen. Het bedrag wat in 2010 moet worden geheerfinancierd en waarover derhalve renterisico wordt gelopen, namelijk de aflossingen op de vaste geldleningen, bedraagt € 12,7 miljoen.

8.4 EMU-saldo

In het Verdrag van Maastricht is een aantal afspraken gemaakt over een verantwoorde economische en monetaire ontwikkeling binnen de EMU-landen. Zo is onder andere bepaald dat het overheidstekort (EMU-tekort) van een lidstaat niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product. Er is sprake van een negatieve bijdrage van een organisatie indien in een jaar meer wordt uitgegeven dan ontvangen. Decentrale overheden, inclusief de waterschappen, worden voor 0,5% medeverantwoordelijk gesteld voor het Nederlandse EMU-saldo. Iedere overheidsorganisatie krijgt een bepaald EMU-tekort toegewezen (referentiewaarde). Voor de waterschappen is macro een bedrag bepaald van € 275 miljoen. Per waterschap is dit vervolgens, op basis van de totale netto kosten, vertaald naar een individuele referentiewaarde. Voor het waterschap Noorderzijlvest is de laatst bekende waarde € 6,147- miljoen. Overigens moet worden opgemerkt dat in de bestuurlijke afspraken in 2004 is overeengekomen dat het EMU-saldo geen sturingsinstrument is voor de decentrale overheden. De bijdrage aan het EMU-tekort wordt niet als verwijtbaar gezien.

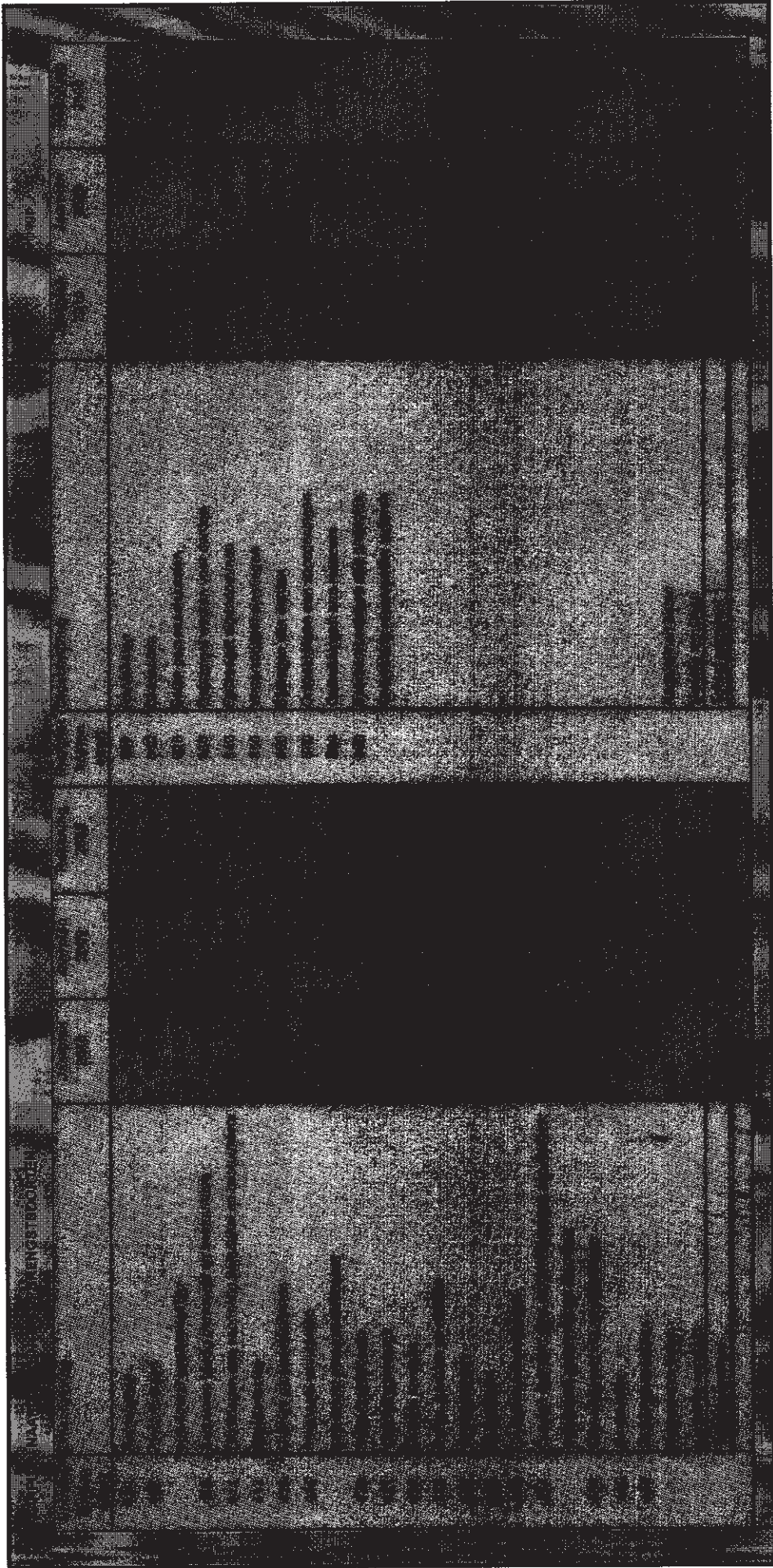
Het Jaarplan 2010 laat een EMU-saldo zien van -/- € 17,3 miljoen. De opbouw hiervan is als volgt (x € 1.000):

Tabel: Opbouw EMU-saldo Jaarplan 2010

Voor de hoogte van de investeringen heeft invloed op de hoogte van het tekort. Voor de beoordeling of het waterschap aan zijn verplichtingen voldoet wordt niet gekeken naar het begrote EMU-tekort maar het daadwerkelijke EMU-tekort. Hierover wordt per kwartaal gerapporteerd aan het CBS. Op dit moment leidt een overschrijding van de norm nog niet tot een individuele sanctie.

9. Bijlagen

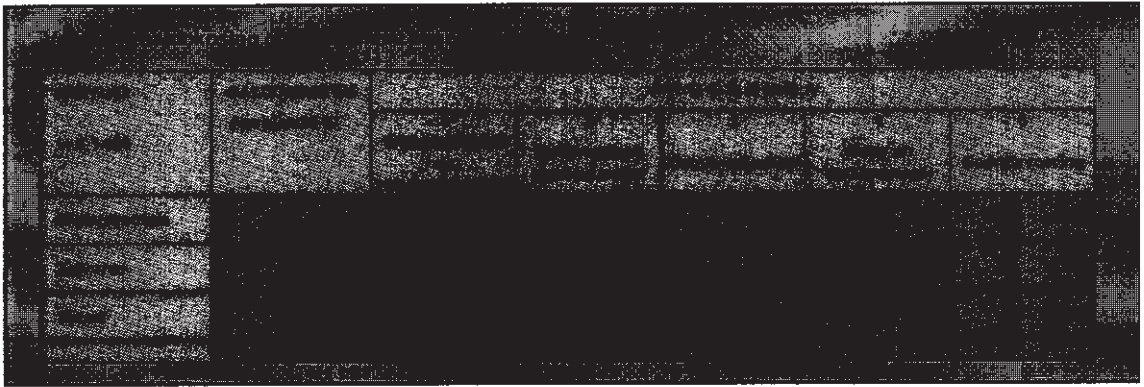
Bijlage A: Jaarplan naar kosten- en opbrengstensoorten

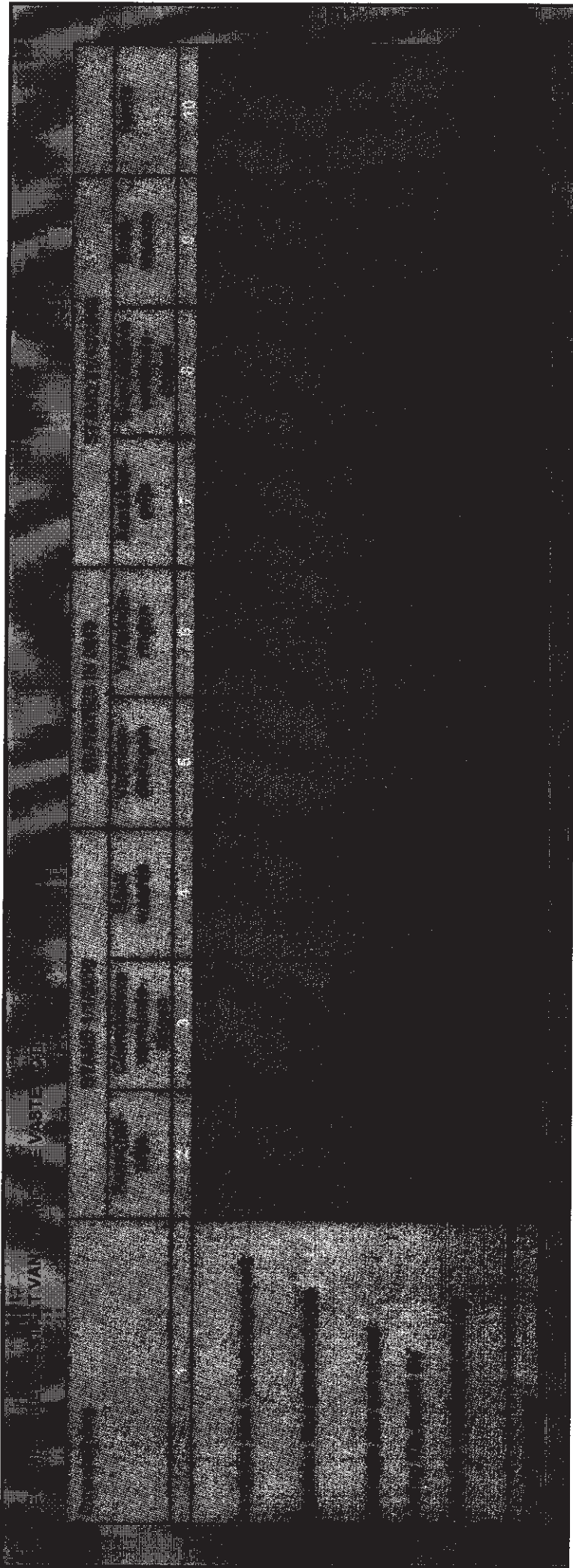
Bijlage B: Kosten verdeelstaat

Category	Value
14,231,727	14,231,727
17,932,600	17,932,600
33,740,000	33,740,000
1,896,600	1,896,600
60,000	60,000
67,880,927	67,880,927
674,100	674,100
890,000	890,000
10,888,330	10,888,330
147,620	147,620
-1,880,000	-1,880,000
286,000	286,000
288,810	288,810
22,180	22,180
2,170,307	2,170,307
13,013,887	13,013,887
84,667,158	84,667,158
84,667,100	84,667,100

Bijlage C: Verdeling saldokosten op programma naar watersysteem en zuiveren

Bijlage D: Gecomprimeerde staat van financiële vaste activa

Bijlage E: Vaste schulden

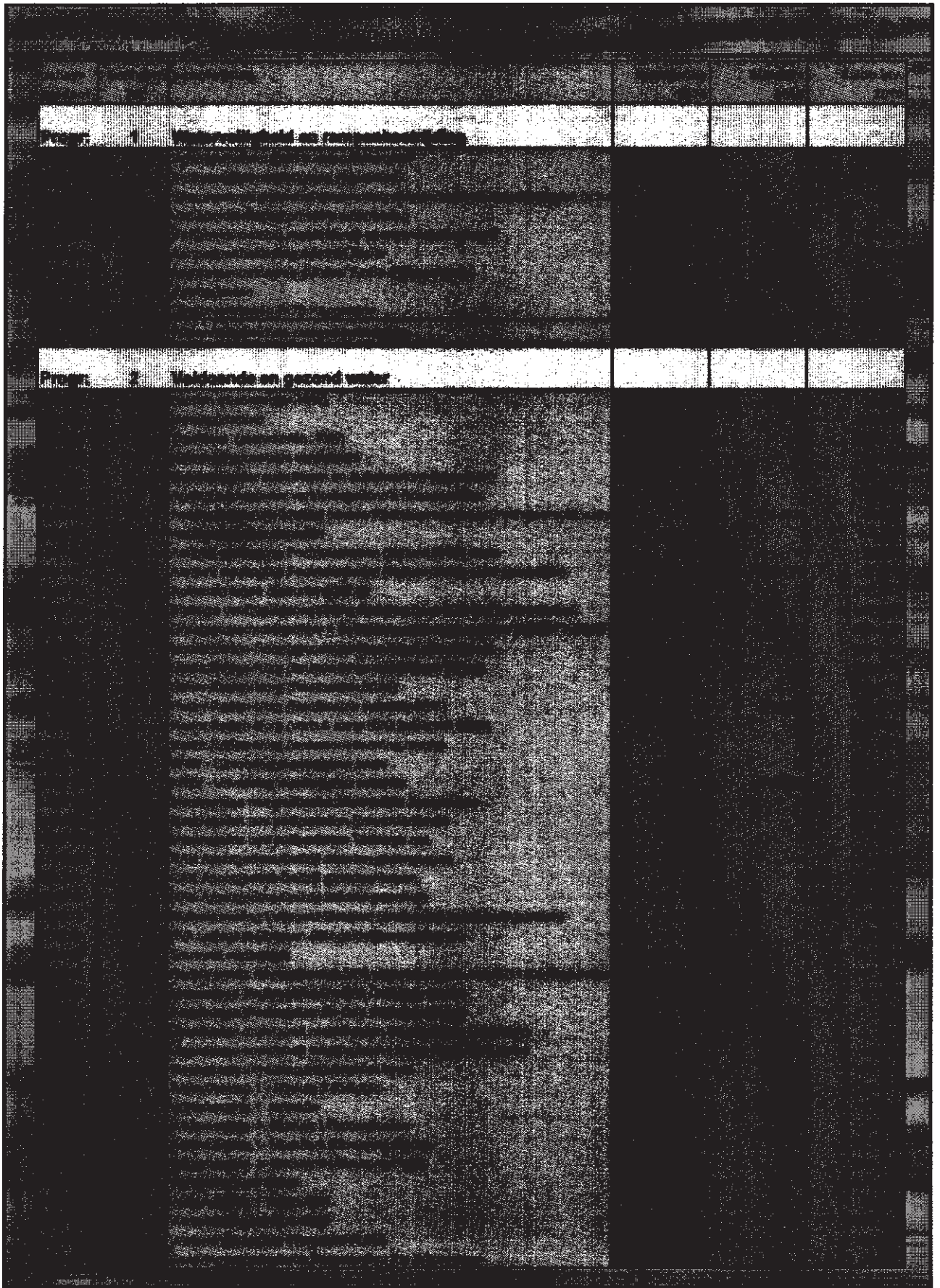
PLATE NO. 1036

BIJOBE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Bijlage F: Overzicht investeringen per programma

Progr. 3 **Gasdruckmeter**

№	Naam	Progr.	№	Titel	Startjaar	Stopjaar
		4		Winkler en mantelchoppl		

Winkler en mantelchoppl

1. Inleiding

2. Doelstelling

3. Beschrijving van de werkzaamheden

4. Kostenramming

5. Risicoanalyse

6. Conclusie

		5		Bedrijfsvoering		
--	--	----------	--	------------------------	--	--

Bedrijfsvoering

1. Inleiding

2. Doelstelling

3. Beschrijving van de werkzaamheden

4. Kostenramming

5. Risicoanalyse

6. Conclusie

OVERZICHT BEANTWOORDING VRAGEN t.b.v. AB-VERGADERING 25 nov. 2009

Naar aanleiding van de vergaderstukken voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van woensdag 25 november 2009 zijn door de fracties diverse vragen gesteld die per mail zijn ingediend. Ook vanuit de informatieve vergadering van het Algemeen Bestuur van 18 november jl. bleken er nog enkele vragen te leven. De vragen worden hierna per agendapunt samengevat weergegeven en voorzien van een antwoord. Er is in verband met de beschikbare tijd en vanuit een praktisch oogpunt voor gekozen om alle ingediende vragen en antwoorden in één document samen te vatten.

Agendapunt 12: Plan van Aanpak Waterschapspeil 2009

Namens de fractie Werk aan Water zijn de volgende vragen gesteld:

Vraag:

agendapunt 12: Hoofdstuk 3 (pag. 3):

3a. Noorderzijvest loopt duidelijk achter met de peilbesluiten. (we halen slechts 10% tegen landelijk 55%). Werk aan Water wil graag weten welke aansprakelijkheden hieruit kunnen voortvloeien.

Datzelfde geldt voor:

3c. Hier gaat het om een aantal polders (totaal 100 ha.) Liggen hierin boerderijen of andere gebouwen en hoe zit het daar met de aansprakelijkheid?

Antwoord:

Op vraag 1:

Op grond van de wet geldt er geen algemene verplichting om voor alle wateren onder beheer van het waterschap een peilbesluit te hebben; die verplichting is slechts van toepassing op een aantal (bij provinciale verordening) aangewezen oppervlaktewateren, waaraan zekere functies zijn toegekend.

Reeds om deze reden brengt het enkele feit dat voor een deel van het beheergebied van het waterschap geen formeel peilbesluit van kracht is op zichzelf nog geen toegenomen aansprakelijkheidsrisico met zich mee. Er is duidelijk ruimte om bij het opstellen van peilbesluiten te prioriteren in de aanpak zoals gebeurd is in het beheerplan, dat het Algemeen Bestuur op 14 oktober 2009 heeft vastgesteld.

Op vraag 2:

In de betreffende 100 hectare poldergebied zijn boerderijen en andere gebouwen aanwezig. Het gaat om (delen van) de Fanerpolder, polder Lagemeeden en de Zuidhorner Zuiderpolder, waarvan bekend is dat in deze gebieden in de huidige omstandigheden niet voldaan kan worden aan de normen voor grasland.

In het met de provincie overeengekomen kader Normering regionale wateroverlast (oktober 2009) zijn deze gebieden aangemerkt als prioritair voor het vaststellen van peilbesluiten en het nemen van fysieke maatregelen, zodat de inrichting van de watersystemen en het beheer van de waterstanden met ingang van 2015 op orde is.

Voor bedoelde poldergebieden is nog geen norm voor regionale wateroverlast vastgesteld. Dit betekent dat in de periode tot aan 2015 een eventueel verhoogde aansprakelijkheid in deze gevallen slechts in beeld komt wanneer het waterschap nalatigheid zou kunnen worden verweten omtrent het tijdig uitvoeren van noodzakelijke, in het beheerplan opgenomen, maatregelen.

Burgers en bedrijven houden daarnaast ook een eigen verantwoordelijkheid om schade als gevolg van wateroverlast zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Voor verspreide bebouwing in het landelijk gebied wordt de norm gehanteerd van het in de omgeving overwegend landgebruik. Het is daarbij de verantwoordelijkheid van de eigenaar om waterbestendig te bouwen.

Agendapunt 15 en 16: Ontwerp-Beleidsjaarplan 2010 en Ontwerp-Tarievennota 2010

Vanuit de informatieve vergadering van het Algemeen Bestuur zijn de volgende vragen gesteld:

Vraag:

- Wat wordt verstaan onder overhead en wat is ongeveer het percentage?

Antwoord:

Het begrip overhead is op verschillende manieren uit te leggen. Tijdens de informatieve vergadering is gesproken over de productieve uren in relatie de totaal beschikbare uren. Bij het jaarplan wordt rekening gehouden met gemiddeld 1.500 productieve uren tegen beschikbaar 2080 uur (72% productief). De resterende uren (is als overhead te definiëren) hebben betrekken over verlof, ziekte, overleggen, seniorenverlof etc,

Een andere definitie van overhead kan zijn alle kosten die niet direct aan de primaire producten worden besteed, ofwel ondersteunend zijn. Tot het jaarplan 2009 werden de kosten van ondersteunende producten en diensten via een afgesproken verdeelsleutel toegerekend aan de primaire producten. Zo werden de kosten voor huisvesting werden via een opslag op de loonkosten doorbelast. Sinds de invoering van de programmabegroting in 2009 worden deze kosten voornamelijk begroot onder het programma 5, Bedrijfsvoering. Dit wil echter niet zeggen dat deze kosten, zowel in de oude als in de nieuwe situatie, als overhead kan worden aangemerkt. Op indirecte wijze wordt via dit programma ook gewerkt aan de andere programma's. Gedacht kan bijv. worden aan het verlenen van juridische adviezen of het verzorgen van informatiesystemen. De kosten van programma bedrijfsvoering bedragen 25,5% van de totaal begroting (was in 2009 26,6%)

Vraag:

- Waar zijn de 6.000 ha minder natuur gebleven?

Antwoord:

In totaal is er sprake van 6.000 ha minder natuur. Het ongebouwd is toegenomen met circa 4.000 ha. Het overige verschil van 2.000 ha wordt voornamelijk verklaard door de structurele vermindering van de terreinen van Domeinen (Defensie). Bij de objectafbakening voor de WOZ (door de gemeente uitgevoerd) is in 2009 1.650 ha toegerekend aan de gebouwde waarde. Dit verlaagt het areaal ongebouwd. Daarnaast wordt rekening gehouden met een jaarlijkse afname van 500 ha als gevolg van nieuwbouw en het meetaxeren van grond in de WOZ-waarde.

Om de precieze oorzaken van de afname van natuur en de toename van ongebouwd in beeld te krijgen is Hefpunt afhankelijk van ondersteuning van een extern bureau (Tauw). Hefpunt heeft aangegeven dat de analyse op dit moment niet binnen het gegeven tijdsbestek kan worden afgerond. Mocht uit het onderzoek blijken dat de heffingseenheden moeten worden aangepast dan zal volgend jaar een actualisatie plaatsvinden.

Naar aanleiding van het info-AB zijn de volgende vragen gesteld:

Vraag:

- De criteria om te bepalen of gronden "natuur gebied" zijn lijken onduidelijk. Als het Bosschap om advies wordt gevraagd lijkt me dat niet objectief. Graag meer inzicht in deze materie.

Antwoord:

De definitie van natuur in de (nieuwe) bepalingen van de Waterschapswet moet nader worden ingevuld om te kunnen bepalen of een perceel natuur is of ongebouwd. Noorderzijlvest heeft in het kader van het kostentoedelingsonderzoek aan Tauw Nederland BV gevraagd om inzichtelijk te maken welke ongebouwde onroerende zaken conform de definitie van natuur in de Waterschapswet tot natuur moeten worden gerekend. Tauw heeft een model ontwikkeld voor de afbakening van natuurterreinen, het zgn. vier-lagenmodel.

In dit model wordt van de volgende gegevens gebruik gemaakt;

- basisbestand BBG2003 (voormalig CBS Bodemgebruik 2003),
- de kadastrale eigendomssituatie (perceel in eigendom van één van de natuurterreinbeheerders te weten Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Drents Landschap of Groninger Landschap) gecombineerd met de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (binnen de EHS is natuur) en de kernpercelen met een agrarische bestemming van LNV (worden aangemerkt als ongebouwd),
- gegevens uit de Provinciale Subsidieregeling Natuurbeheer (PSN 2007) (een selectie van een aantal pakketten) en
- TOP10NL voor het vaststellen van open (weids) water (>1 ha).

Naar aanleiding van de bezwaarschriften die zijn binnengekomen tegen de aanslag watersysteemheffing 2009 heeft de Unie van Waterschappen in juli 2009 een bestuurlijk overleg gehad met het Bosschap. In dit gesprek is door het Bosschap aandacht gevraagd voor de wijze waarop de waterschappen met natuur omgaan. Op detailniveau bestaat er in de praktijk verschil in de wijze waarop de waterschappen met natuur omgaan. Ter verduidelijking van zijn standpunt heeft het Bosschap een notitie aangeboden waarin een en ander nader wordt geïllustreerd. Op 12 november jl. heeft een bijeenkomst plaatsgevonden (via de Unie van Waterschappen) tussen waterschappen en natuurterreinbeheerders (Bosschap, Natuurmonumenten en de Landschappen). Op deze bijeenkomst is afgesproken dat de Unie en de waterschappen gaan bekijken of de index Subsidiestelsel Natuur en Landschap bruikbaar kan zijn voor de nadere bepaling van natuur op basis van de Waterschapswet.

Vraag:

- De kostenontwikkeling van de salarissen (+ 1,5%) verhoudt zich niet met de cijfers in het jaarplan (+ 8,5%). Graag toelichting.

Antwoord:

Ten opzichte van het jaarplan 2009 is er sprake van 1,4 miljoen stijging. De stijging wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een stijging in salariskosten en sociale lasten.

Specificatie:

Salarissen	CAO stijging 1,5%	€ 195.000	
	Periodieken 0,5%	- 65.000	
	Wachtgelden bestuur	- 100.000	
	Resultatendeling	- 140.000	
	Overwerkvergoeding	- 40.000	
	Overige wijzigingen	- 100.000	€ 640.000
Sociale lasten	Pseudo WW premie	€ 190.000	
	WAO verzekering	- 45.000	
	Pensioenpremie	- 80.000	
	Sociale lasten t.g.v. hoger salarissen	- 170.000	
	Overige wijzigingen	- 90.000	€ 575.000
Kosten boventalligen			€ 180.000
Totaal			€ 1.395.000

Vraag:

- Uit het overzicht van geldleningen blijkt dat een aantal leningen aflopend zijn. Is met het oversluiten tegen de huidige rente een voordeel te behalen, zo ja, hoe veel is dat. Puur ter informatie.

Antwoord:

Bij alle afgesloten geldleningen is vervroegde aflossing gedurende een bepaalde periode uitgesloten of alleen toegestaan onder betaling van een boeterente. Het komt ook voor dat tijdens de gehele looptijd vervroegde aflossing is uitgesloten. Het oversluiten gedurende de looptijd is niet in alle gevallen aantrekkelijk gezien de hoogte van de boete en levert weinig tot geen voordelen op. Twee jaar geleden is een inventarisatie gemaakt van de lopende geldleningen en is bekeken of er aanleiding bestond om over te sluiten. In 2010 zal dit opnieuw tegen het licht worden gehouden. Op basis van een globale inventarisatie komen mogelijk twee leningen, met nog een beperkte resterende looptijd, in aanmerking voor vervroegde aflossing waarbij er echter wel sprake is van een hoge boeterente. Dus levert herfinanciering geen voordeel op.

Vraag:

- Tijdens de excursie naar Garmerwolde kon geen antwoord gegeven worden op de vraag: wat het tarief is voor slibverwerking voor derden en wordt hier een fatsoenlijk rendement op gemaakt.? Ik neem aan dat dit antwoord nu wel gegeven kan worden.

Antwoord:

De slibverwerking voor derden betreft feitelijk het verrichten van diensten voor derden. Het tarief dat in rekening wordt gebracht voor aanlevering van slib betreft een kostendekkend tarief van € 575,- per ton droge stof (inclusies de kosten van slibverwerking door derden). Daarnaast worden analysekosten in rekening gebracht van € 55,- per dag. Er is sprake van een beperkte winst (biogasopbrengst van het geleverde slib) voor het waterschap. Verder zit in het tarief geen winstoverslag verdisconteerd.

Ik heb nog een vraag over de reorganisatie.

Ik probeer een overzicht van kosten en latere besparingen te verkrijgen. Daar moeten we nu al een helder beeld van hebben. Besparingen zullen tegen de kosten moeten opwegen, anders hoeven we het niet te doen. Aan de kostenkant kom ik al tot vrij hoge bedragen. Deze zijn hieronder weergegeven.

Kosten reorganisatie:

1. Gezegd is dat er ca. € 1.000.000 zal worden uitgegeven aan externe consultants .
(verder zijn er de afgelopen jaren ook al flinke kosten gemaakt voor de reorganisatie: € 1.000.000 ?)
2. Verder wordt benoemd dat 5-10% van de tijd van alle medewerkers in 2010 naar de reorganisatie zal gaan.
Uitgaande van € 17.000.000 aan personeelskosten betekent dit een additionele kostenpost van ca. € 1.000.000.
3. Daarbij komt nog dat voor boventallige personen per persoon een vergoeding betaald zal moeten worden. Deze schat ik op ca. € 50.000 per bespaarde fte (kan hoger of lager zijn naar gelang het aantal jaren dat men dienst is en hangt af van het salarisniveau van betreffende personen)

Als men er van uit gaat dat de besparing zich na een aantal jaren moet hebben terugbetaald, zeg 5 jaar, kan berekend worden hoe groot de besparing op jaarbasis moet bedragen.

Vraag:

- Met welk besparingsbedrag houdt NZV rekening, en waar op is dit gebaseerd?.
- Wegen kosten tegen baten op?

Antwoord:

Wat betreft de besparing is in de Perspectiefnota 2010-2013 (pagina 7) het volgende opgenomen over het terugverdienen van de reorganisatiekosten:

‘... Vanaf 2011 verwachten we deze kosten ook weer terug te gaan verdienen. Hiervoor is in 2011 € 100.000 efficiëntiewinst ingeboekt, in 2012 € 200.000 en in 2013 € 300.000. In 2009 analyseren we welke kwaliteiten er noodzakelijk aanwezig moeten zijn in de organisatie om waterautoriteit te worden.’

Deze lijn doortrekkende, en uitgaande van een gelijk blijvend werkpakket, is de verwachting dat vanaf 2013 structureel € 300.000 op jaarbasis wordt ‘verdiend’ met de reorganisatie. Over de eerst komende vijf jaar (2011-2015) bedraagt de besparing in totaal € 1,2 miljoen.

In het jaarplan 2010, en voor de jaren 2011 en 2012 (Perspectiefnota 2010-2013, pagina 21), is rekening gehouden met externe kosten voor het reorganisatie-/ontwikkelingsproces (zie onderstaande tabel). Op basis van de strategienota (vastgesteld in 2008) is gekeken naar de gewenste organisatie. Daarbij was de eerste gedacht om de organisatie op een aantal punten aan te passen en te verbeteren. Dit leidde o.a. tot het project “het huis op orde”. In de loop van 2009 werd duidelijk dat de aanpassingen verder moeten reiken en is het formele reorganisatieproces van start gegaan. De eerste stap hierin is geweest het opstellen van de notitie hoofdstructuur.

Op dit moment loopt een aantal zaken gelijktijdig. Zo moet op basis van de CAO een nieuwe functiewaarderingssystematiek worden toegepast (omzetting FU-Water). In het kader van de Waterschapswet moet gestuurd en verantwoord worden op programma's. Dit vraagt een aanpassing van de bedrijfsvoering. Daarnaast moet in de bedrijfsvoering een aantal andere verbeterstappen worden doorgevoerd (zoals planmatig werken). Ten slotte is te noemen het reorganisatieproces. Voor al deze zaken worden zowel externe als interne kosten (uren) gemaakt.

Overigens is het ook gebruikelijk jaarlijks een bedrag in het jaarplan op te nemen voor het reguliere organisatie-adviezen en HRM-instrumenten. De leidt tot het volgende (globale) financieel overzicht:

Externe kosten:

	2009	2010	2011	2012	2013
FU-water	25.000	75.000			
Huis op orde	400.000	250.000			
Programmasturing	50.000 ¹	75.000			
Planmatig werken	110.000				
Reorganisatie	140.000	550.000	200.000	100.000	
Vast budget voor organisatie- en HRM-adviezen	45.000 ²	50.000 ³	400.000	400.000	400.000
Totaal per jaar	770.000	1.000.000	600.000	500.000	400.000

Uit het overzicht blijkt dat de totale externe reorganisatiekosten plm. € 1,0 miljoen bedragen. Daarbij kunnen de uren van het eigen personeel worden toegerekend (vanaf medio 2009). Het in het jaarplan 2010 genoemde percentage van 5% is niet geheel toe te rekenen aan de reorganisatie. Productieverlies ontstaat ook mede ten gevolge van de invoering van FU-water en het huis op orde brengen. Uitgaande dat 75% is toe te rekenen aan de reorganisatie, dan levert dit een productieverlies op ter waarde van € 0,7 miljoen (75% van 5% van € 18 miljoen). Het productieverlies van 2009 is hierin niet in meegenomen. De inzet in 2009 is beperkt tot enkele functionarissen (MT, denktank, procesgroep, afdelingshoofden etc.) en worden daarom niet meegenomen.

De totale reorganisatielasten komen hiermee op plm. € 1,7 miljoen.

De conclusie is derhalve dat de totale reorganisatiekosten ad. € 0,5 hoger liggen dan de toekomstige baten. Hierbij de opmerking dat het vorenstaande een globale benadering betreft en nog niet alle mogelijke reorganisatiekosten maar ook baten zijn meegenomen. Zoals ook in de risicoparagraaf (pagina 32) is opgenomen is geen rekening gehouden met mogelijke gevolgen van opwaardering van functies (o.a. ten gevolge van FU-Water) of kosten van inpassing personeel (flankerend beleid). Het uitgangspunt is op dit moment dat er geen sprake zal zijn van boventallig personeel. Iedere medewerker krijgt een plek in de nieuwe organisatie (uitgangspunt uit de notitie Hoofdstructuur). Het streven is iedereen te plaatsen binnen de huidige vastgestelde formatie van 264,2.

¹ De kosten van één programmamanager worden in 2009 gedekt uit de vacatureruime en zijn in deze opgaaf dan ook niet meegenomen.

² Het gebruikelijke budget van € 400.000 per jaar wordt deels gebruikt voor programmasturing, reorganisatiekosten en FU-water.

³ Zie noot 2

Vraag:

M.b.t. Ontwerp-tarievennota:

Er wordt gesproken over specifieke kosten (1.134.130) t.l.v. ingezetenen en zakelijk gebouwd: Hoe worden deze kosten geïncasseerd? Is dit in de tarieven verrekend of zijn het individuele lasten voor een beperkt aantal ingezetenen c.q. objecten?

Antwoord:

Bij de bepaling van het tarief worden de specifieke kosten toegekend aan de categorieën. Daarmee zitten deze kosten in het tarief. Ze worden derhalve niet separaat op de aanslag vermeld maar zitten in het tarief. Alle ingezetenen en alle gebouwde eigenaren betalen mee aan de specifieke kosten.

Vraag:

In de najaarsrapportage blz 29: begroting belastingopbrengst 2009 = € 52.650.000 (met prognose dat er € 445.000 meer binnen komt). In jaarplan 2010 (blz 27) staat € 54.445.000. Wat is het verschil?

Antwoord:

In de najaarsrapportage is van het begrote bedrag aan omslag (€ 54.445.000) de oninbaarheid wegens kwijtschelding afgetrokken (totaal € 1.795.000). Dit verklaart het verschil. In het jaarplan op pagina 27 staat het bedrag aan saldo lasten en baten.

Vraag:

De prognose is dat er € 445.000 meer binnen komt in 2009: vanwege meer ingezetenen? en/of hogere WOZ-waarden?

Antwoord:

In de toelichting op de Najaarsrapportage (pagina 30) staat hierover vermeld een hogere opbrengst ingezetenen ad. € 100.000, een hogere opbrengst voor gebouwd van € 264.000 wegens meer WOZ-objecten en een hogere waarde, en een hogere opbrengst voor het zuiveringsbeheer van € 81.000 ten gevolge van minder bedrijven en meer woningen.

Vraag:

Hoe zijn deze meer-inkomsten verwerkt in de tarieven van 2010?

Is er met meer ingezetenen gerekend zodat de tarieven extra verlaagd zijn of 'prognostiseren we weer meer inkomsten?'

Antwoord:

Bij het opstellen van het jaarplan 2010 is rekening gehouden met de meest actuele gegevens zoals door Hefpunt aangeleverd. Deze gegevens sluiten aan bij de Najaarsrapportage.

Beantwoording vragen

12. blz. 4, de actiepunten in hfdst. 4 onder c. (gezuiverde ie's) en d. lozingen: het onderscheid is mij niet goed duidelijk;

In het rapport Waterschapspeil is dit als volgt toegelicht:

'De waterschappen vinden het van groot belang dat een RWZI te allen tijde aan de lozingseisen voldoet en leggen de lat met het kengetal 'voldoen aan de lozingseisen' zeer hoog. Met dit kengetal wordt bekeken welke RWZI's in alle opzichten gedurende het gehele jaar aan de lozingseisen voldoen. Indien een RWZI voor één stof in het gezuiverde afvalwater op enig moment niet aan de voorschriften uit de Wvo-vergunning voldoet, wordt de installatie binnen dit kengetal gekenmerkt als een installatie die niet voldoet. Uit figuur 4.8 blijkt dat de waterschappen in 2007 gemiddeld voor 61% van het aantal gezuiverde i.e.'s aan de lozingseisen voldeden.

Het kengetal 'voldoen aan de lozingseisen' behoeft echter wel enige nuancering. Immers, het belangrijkste aspect van het zuiveringsproces is de hoeveelheid schadelijke stoffen die in het oppervlaktewater terecht komt en dat wordt niet met dit kengetal tot uitdrukking gebracht. Daarom wordt ook een ander kengetal gehanteerd, het 'nalevingspercentage', dat aangeeft in hoeveel procent van de metingen van het afvalwater de zuiveringsinstallaties voldoen aan de eisen die aan de lozingen gesteld worden. Figuur 4.8 geeft aan dat in 2007 op dit kengetal hoog werd gescoord: in gemiddeld 99% van de metingen voldeed het gezuiverde afvalwater aan de normen. Dit laat zien dat de vergunningsoverschrijdingen veelal een incidenteel karakter hadden. In de meeste gevallen werd het lage percentage van voldoen aan de lozingseisen veroorzaakt door incidentele uitspoelingen van zuiveringsslib bij hevige regenval. Op basis van de resultaten op deze kengetallen is de sector in 2007 gestart met een breed verbetertraject met als doel dat er in de toekomst beter wordt voldaan aan de lozingseisen.'

18. hoe lang is de technische levensduur van de nieuw te installeren wkk-installatie en is bij deze investering ook een prospectieve risicoanalyse gedaan?

De technische levensduur van de installatie is vastgesteld op 15 jaar. In de praktijk blijkt dat de meeste installaties na 15 tot 20 jaar worden vervangen. De terugverdientijd is vastgesteld op 5 jaar.

In het kader van projectmatig werken is in juni 2008 een risico-beoordeling van het project uitgevoerd. Op dat moment was het niet noodzakelijk om een uitgebreide risico-analyse te doen. Het uitroepen van de RWZI Garmerwolde tot kritisch project heeft ertoe geleid dat er alsnog een uitgebreide risico-analyse wordt uitgevoerd. Dit heeft voornamelijk betrekking op de bestuurlijke gevoeligheid. De verwachting is dat dit voornamelijk leiden zal tot een uitgebreidere en nauwgezet terugkoppeling naar het bestuur.

De wijze waarop de risico's geïnventariseerd worden sluit aan bij de RISMAN methode. Dit is een bij projecten gebruikelijke methode. Het is ook een prospectieve methode. Vooraf worden de potentiële risico's in beeld gebracht en wordt nagegaan of er beheersmaatregelen moeten worden genomen (kosteneffectief).

En nog een algemene vraag:

Is er informatie hoe de rwzi Harnaschpolder in Delfland draait, is deze private aanpak een succes doordat er kosteneffectiever gewerkt kan worden dan i.g.v. een zuivering in handen van het waterschap?

Deze vraag is nu niet te beantwoorden. De informatie zal worden opgevraagd bij het betreffende waterschap.

De andere twee gestelde vragen zijn gelijk aan die van [redacted] en worden meegenomen door BJZF.